KRONIKA MESTA PRIEVIDZA 1980

K R O N I K A

MESTA PRIEVIDZA

ROK 1990

Tento zväzok kroniky mesta Prievidza

obsahuje 57 strán, slovom päťdesiatsedem strán.

....

prednosta MsÚ primátor mesta

Kronikár: Mgr. Ondrej ČILIAK

povolanie: novinár

funkciu kronikára vykonáva od 1.1.1994

1. ÚVOD

Rok 1990 priniesol mnoho politických, spoločenských a kultúrnych udalostí, ktoré svojím významom a charakterom sa zaradili medzi prelomové v histórii nášho mesta. Dynamika verejného života bola vyvolaná pokračujúcimi politickými a spoločenskými zmenami v našej spoločnosti, ktoré inicioveli novembrové dni roku 1989.

Od prvých dní roka sa na politickej a spoločenskej scéne nášho mesta rozprúdil nezvyčajný pohyb. Jeho nositeľmi boli predovšetkým novovytvorené občianske hnutia a politické strany, ktoré začali, prípadne obnovili svoje pôsobenie na území nášho mesta. Okrem iných to boli: Verejnosť proti násiliu /VPN/, Kresťansko-demokratické hnutie /KDH/, Slovenská národná strana /SNS/, Demokratická strana /DS/, Strana slobody /SSl/, ale aj mnohé mimovládne organizácie, hnutia, spolky či charitatívne organizácie - Matica slovenská, Živena, Skautské hnutie a ďalšie. Práve ony významnou mierou prispeli aj k oživeniu kultúrneho života v meste.

Prvé mesiace roka boli v znamení mnohých politických rokovaní za okrúhlymi stolmi, ich výsledkami sa uvádzali do života zmeny v zákonoch. Prakticky vo všetkých podnikoch, závodoch, orgánoch štátnej správy, v mestských orgánoch, v spoločenských a kultúrnych či zdravotníckych zariadeniach pracovníci vyslovovali dôveru či nedôveru vedúcim pracovníkom. A hoci sa pri týchto personálnych zmenách urobili aj omyly, tento živý a nevyhnutný proces položil základy demokracie v našom štáte. Všetky tieto zmeny sa udiali za podpory občanov nášho mesta a zaobišli sa bez sociálnych otrasov, štraj-

kov, bez porušovania verejného poriadku. Z rámca sa vymykol len výstražný štrajk hornonitrianskych baníkov v decembri 1990, ktorí takouto formou žiadali urýchlenie riešenia svojich sociálnych požiadaviek.

Na život v našom meste mali výrazný vplyv aj výsledky volieb do Federálneho zhromaždenia, Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady, ktoré sa konali 8. a 9. júna. Po štyroch desaťročiach opäť demokratické voľby stali sa veľkou šancou pre oba naše národy, pre každého občana. Už svojou prípravou a priebehom boli iné ako voľby v predchádzajúcich rokoch. Veď 22 politických strán a hnutí rozpútalo netradičnú predvolebnú kampaň, ktorá sa premenila na neľútostný politický boj o hlasy voličov. Nie všetko vyšlo tak, ako si to občania predstavovali, nie vždy sa bojovali v medziach dohodnutých pravidiel. Z parlamentných volieb vyšli víťazne Občianske fórum a Verejnosť proti násiliu, teda občianske hnutia, ktorých kandidáti stáli v novembri 1989 na tribúnach námestí. Prevzali na svoje plecia bremeno zodpovednosti za ďalší osud demokracie v našom štáte, za ekonomickú reformu a sociálnu politiku.

Druhou najvýznamnejšou vnútropolitickou udalosťou, ktorá vtlačila pečať životu v našom meste boli komunálne voľby, ktoré sa konali 23. a 24. novembra. A hoci sa v novembri predvolebná aktivita svojím rozsahom i priebehom výrazne odlišovala od tej, ktorá predchádzala parlamentným voľbám, a nepriamo signalizovala akúsi apatiu u časti voličov, výsledky volieb v našom meste možno hodnotiť pozitívne, a to i napriek menšej účasti voličov /52,4 percent/, ako sa predpokladalo.

Koniec roka priniesol zákon o obecnej samospráve. Jeho uvedenie do života znamenalo, že národné výbory, ktoré 45 rokov

boli výkonnými orgánmi štátnej moci, skončili svoju činnosť k 31. decembru 1990.

2. VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

11. a 12. januára boli na pracovnej návšteve v našom meste federálny minister palív a energetiky Ing. František Pinc a ekonomický námestník tohto ministerstva Jaroslav Kenský. Cieľom ich návštevy bolo vniesť jasno do otázky slovenského uhoľného baníctva. Minister sa najskôr stretol s funkcionármi mesta a okresu a 12. januára sa zúčastnil na mítingu pracovníkov Slovenských uhoľných baní a občanov v športovej hale. Veľkú časť svojho vystúpenia venoval sociálnemu zabezpečeniu baníkov, realizácii útlmového programu slovenského baníctva a ďalším aktuálnym otázkam.

Na svojej prvej schôdzi sa 18. januára zišli členovia novej rady MsNV. Okrem iných závažných materiálov prerokovali správu o vykonaných opravách miestnych komunikácií v roku 1989 a schválili plán opráv na rok 1990. Dôležitým bodom zasadania bolo obsahové zameranie a plán výkonov Mestského kultúrneho strediska Gustáva Švéniho na rok 1990. K nastolenej problematike ďalšieho pôsobenia tejto kultúrnej inštitúcie sa vyjadrili viacerí členovia rady, ako aj ku koncepčným otázkam kultúry v meste. Rada MsNV vzala na vedomie i správu o výsledkoch dosiahnutých pri realizácii akcie Z v roku 1989. Pritom konštatovala, že plnenie investičnej časti akcie Z za uplynulý rok je v hodnote diela plnenie na 126 percent a vo finančných nákladoch na 130 percent. Rada ďalej schválila návrh na zvolanie pléna MsNV a prerokovala ďalšie organi-

začné otázky. V celom priebehu rokovania rady MsNV zaznievali nielen nové hlasy, ale u viacerých členov sa v diskusii prejavil nový vzťah k problémom mesta a snaha riešiť ich v záujme občanov.

Sieť obchodných prevádzok na území mesta obohatila nová veľkopredajňa potravín, ktorú na ul. Majakovského na sídlisku Zapotôčky otvorili 7. februára. Pre š.p. Zdroj ju postavili pracovníci Priemstavu Prievidza nákladom 15 miliónov korún. Jej predajná plocha je takmer 600 metrov štvorcových a spolu s 530 metrami štvorcovými skladovej plochy predstavuje jednu z najväčších v regióne.

V popredí pozornosti plenárneho zasadnutia MsNV, ktoré sa konalo 27. februára, boli personálne otázky. Za troch poslancov MsNV, ktorí sa vzdali svojich poslaneckých mandátov, boli zvolení noví poslanci: za volebný obvod č. 1 Ing. František Hlaváč, za VO č. 27 Dušan Veterník a za VO č. 33 Edita Pálešová. Súčasne bol z funkcie vedúceho odboru miestneho hospodárstva, obchodu a dopravy odvolaný Ing. Marián Sokol, ktorého nahradil Ing. Miroslav Vanse. Rozsiahla diskusia sa rozvinula k správe o plnení hlavných úloh MsNV za rok 1989.Poslanci reagovali na najpálčivejšie problémy v živote mesta, predovšetkým na oneskorujúci sa postup komplexnej bytovej výstavby, čistoty mesta, stavbu miestnych komunikácií, dopravy a pod. V centre pozornosti bola aj správa o zabezpečovaní kultúrnej politiky v meste. Okrem iného sa v nej konštatovalo,že mimoriadne nepriaznivá je situácia v sieti kultúrnych zariadení mesta, kde na sídlisku Kopanice sa zatiaľ nezačalo s budovaním Domu kultúry a spojov a v rámci komplexnej bytovej

výstavby zaostáva výstavba kultúrneho domu na sídlisku Nové mesto. Z dôvodu narušenia stability kina Baník vzniká naliehavá potreba generálnej rekonštrukcie tohto zariadenia. Na druhej strane sa nedarí urýchliť tempo stavebných prác na objekte nového Mestského kultúrneho strediska.Plnenie prijatých uznesení v tejto oblasti však podmieňuje dostatok finančných prostriedkov.

Prvé verejné zhromaždenie členov a sympatizantov Kresťansko-demokratického hnutia /KDH/ sa konalo 28. februára. Toto nová nábožensko-politické zoskupenie, ktoré sa vytvorilo z Kresťansko-demokratického klubu 7. januára 1990, chce pokračovať v rozvíjaní kresťanských a demokratických tradícií. Na zhromaždení predseda výkonného výboru KDH Viliam Mikula zdôraznil, že už koncom novembra 1989 sa v meste aktivizovala skupina ľudí, aby položila základy tohto hnutia. Hovoril tiež o vytvorení Fondu sociálnej istoty, ktorý sa využil na pomoc amnestovaným občanom a na charitatívne účely.

Rada MsNV sa stretla na svojom pravidelnom zasadaní 6. marca. Jej členovia prerokovali správu o rozbore výkonu štátnej správy na odboroch MsNV za rok 1989. Rada schválila opatrenia na skvalitnenie výkonu štátnej správy v roku 1990, ďalej vzala na vedomie správu o plnení plánu, personálnej situácii a materiálnom vybavení samostatnej drobnej prevádzkarne MsNV. Uložila vedúcemu tejto prevádzky vypracovať prémiový poriadok pre odmeňovanie pracovníkov.

Predseda MsNV Ing. Miloš Souček rokoval 9. marca s provinciálnou predstavenou kongregácie Dcér Božej Lásky na Slo-

vensku o uvoľnení a vrátení rehoľných objektov do vlastníctva kongregácie. Požiadavky kladené na MsNV sa týkajú uvoľnenia priestorov budovy kláštora a Filatzovho domu. Tieto priestory majú slúžiť na ubytovanie členiek rehole a vykonávanie rehoľnej činnosti.

Piesňou Kto za pravdu horí otvoril spevácky zbor Rozkvet 16. marca v Združenom klube ROH ustanovujúce valné zhromaždenie Miestneho odboru Matice slovenskej. Po správe o činnosti odboru za 22-ročného núteného mlčania, ktorú predniesol jeho predseda Ondrej Hubač, uskutočnila sa voľby nového výboru. Za predsedu MO MS bol zvolený Ondrej Hubač a novými podpredsedami sa stali: Štefan Rýdzi, Ľubomír Králik a Márius Maták. Ustanovujúce zhromaždenie, po vystúpení zástupcu Matice slovenskej v Martine Cyrila Žuffu a programovom vyhlásení výboru, pokračovalo rozsiahlou diskusiou o aktuálnych otázkach obrodenia matičného hnutia na území mesta a národného sebauvedomovania Slovákov.

Naše mesto sa stalo riadnym členom Združenia miest a obcí Slovenskej republiky. Udialo sa tak účasťou predsedu MsNV Ing. Miloša Součeka na ustanovujúcej konferencii Združenia miest a obcí SR, ktorá sa konala 21. marca v Žiline. Združenie v rodiacej sa demokratickej spoločnosti stalo sa reprezentantom požiadaviek miest a obcí voči zastupiteľským zborom a vláde. Jeho cieľom je ochrana práv a záujmov členov a pomoc pri uplatňovaní osvedčených skúseností z domova a zo zahraničia.

Od 26. marca do 9. apríla uskutočnilo sa na území mesta

deväť verejných zhromaždení občanov. Zúčastnilo sa na nich dovedna 879 občanov, z toho bolo 5 poslancov Okresného národného výboru, 57 poslancov MsNV, jeden poslanec Slovenskej národnej rady a 57 zástupcov podnikov a organizácií mesta. Diskusia bola zameraná na možnosti vylepšenia životných podmienok a spoločenského uplatnenia zdravotne postihnutých občanov, na riešenie dopravnej situácie v meste, na otázky súvisiace so zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou, problémy mladých sídlisk a ďalšie.

Jedinou úlohou plenárneho zasadania MsNV, ktoré sa uskutočnilo 27. marca, bola voľba nových poslancov. V zmysle zákona o odvolávaní a voľbe poslancov zastupiteľských zborov bolo do pléna MsNV kooptovaných 22 nových poslancov, a to: Anastázia Malotová, Ivan Kubovič, Soňa Vidová, Miroslav Hojč, Jozef Bebjak, Andrej Svitok, Dušan Matejovič, Ján Záhoran, Stanislav Vrtala, Milan Borovička, Ing. Slavomír Olšovský, Zuzana Lesajová, Ing. Miroslav Tomčík, Ing. Peter Karpiš, Michal Novák, Milan Baláž, Angela Petrášeková, Alena Chrenková, Ing. Jozef Gemela, Peter Toma, Emil Parcer a Ing.Ivan Vaňo. Za nových členov rady MsNV zvolilo plénum A. Malotovú a Ing. Petra Karpiša a do funkcie predsedov jednotlivých komisií boli ustanovení: Nadežda Stručková /komisia kultúry/, Ing. Ivan Vaňo/ komisia ochrany verejného poriadku/ a Zuzana Lesajová /komisia starostlivosti o rodinu/.

Významnú úlohu v politickom vývoji mesta zohrali rokovania politických strán za "okrúhlym" stolom. V podmienkach MsNV sa dve takéto rokovania uskutočnili 10. a 12. apríla.

Ich cieľom bolo posúdenie personálnych zmien:

- na základe vlastnej žiadosti odišiel vedúci odboru miestneho hospodárstva, dopravy a obchodu Ing. Marián Sokol a do funkcie bol zvolený Ing. Miroslav Vansa, ktorému bola vyslovená dôvera i za okrúhlym stolom,
- okrúhlym stolom boli vo funkciách riaditeľov Mestského bytového podniku a Technických a záhradníckych služieb potvrdení Ing. Július Vargic a Ing. Ladislav Chrenko,
- dôvera pre výkon funkcie vedúcich odborov MsNV bola vyslovená Ing. Róbertovi Katimu, Ing. Adolfovi Daubnerovi, Ing. Jánovi Ďuračkovi, JUDr. Jozefovi Sedliakovi a Jozefovi Jančekovi. Partnerské strany pri hodnotení personálnych vzťahov vychádzali jednoznačne zo špecifík a situácie, v ktorých sa MsNV nachádza, ale aj z názorov pracovných kolektívov a impulzov verejnosti.

Za účasti zástupcov Verejnosti proti násiliu, Kresťansko-demokratického hnutia, Matice slovenskej, Demokratickej strany, Strany slobody, Liberálno-demokratickej strany, Republikánskej únie a Komunistickej strany Slovenska uskutočnilo sa 17. apríla rokovanie MsNV k príprave volieb do zákonodarných zborov. Toto prvé stretnutie štátnej správy s doteraz známymi politickými stranami a hnutiami mesta poskytlo základné informácie o predpokladaných 33 volebných okrskoch, časovom pláne a úlohách organizačno-technického zabezpečenia komunálnych volieb.

19. apríla sa na Námestí 4. apríla uskutočnil míting pracovníkov Slovenských uhoľných baní a občanov. K požiadavkám, ktoré zaznievali z radov zhromaždených baníkov patrí najmä

zníženie vekovej hranice pre uplatnenie nároku na starobný dôchodok z 55 na 50 rokov, zníženie j najvyššie prípustnej hranice expozičnej doby, zvýšenie vekovej hranice pre prácu v bani od 21 rokov a iné. Za tieto požiadavky sa postavili aj predstavitelia mesta. Potvrdil to vo svojom vystúpení predseda MsNV Ing. Miloš Souček a upozornil, že v prípade uplatnenia útlmových programov do roku 1995 mesto nemôže súhlasiť s rekvalifikačnými programami, ktoré sa ťažko realizujú v banských podmienkach.

Valné zhromaždenie spolku Živena sa konalo 25. apríla. Jeho účastníčky schválili stanovy, programové vyhlásenie a zvolili predsedníčku Živeny, ktorou sa stala Helena Petláková. Živena bude svoju činnosť orientovať na záujmové útvary, a to na prácu s mládežou, literárno-jazykovú prácu, ochranu života a životného prostredia a spoluprácu so zahraničnými Slovákmi.

Za účasti predsedu MsNV Ing. Miloša Součeka, zástupcov investora, dodávateľa a budúceho užívateľa konal sa 27. apríla kontrólny deň na stavbe Kultúrno-spoločenského centra. Podnetom pre toto rokovanie sa stali pretrvávajúce problémy v projektovej príprave, okolnosti ohrozujúce termín jej plánovaného dokončenia, zložitosť technickej a finančnej stránky budúcej prevádzky. Prehliadka stavu objektu odhalila celý rad stavebných a funkčných nedostatkov, ktoré bude nevyhnutné odstrániť, aby celý súbor priestorov mohol účinne slúžiť potrebám kultúry.

Prvý krok k integrácii kultúry v meste sa uskutočnil 27. apríla. Za účasti podpredsedu MsNV Júliusa Meszárosa, vedú-

ceho odboru školstva a kultúry Jozefa Jančeka, predsedu závodného výboru Federálneho odborového zväzu Bana Nováky posúdili zástupcovia štatutárnych podnikov Združeného klubu, jeho vedenia a vedenia Mestského kultúrneho strediska Gustáva Švéniho otázky spojené s racionalizáciou organizačných štruktúr a materiálno-technickej stránky kultúry na území mesta. Všetky zainteresované strany vyjadrili súhlasné stanoviská k vytvoreniu jednotného kultúrneho zariadenia s celomestskou pôsobnosťou.

Rada MsNV, ktorá zasadala 2. mája, posúdila obsahovú zložku plenárneho zasadnutia MsNV zvolaného na 8. mája. V ďalšej časti schválila správu o situácii na úseku prevádzky a výstavby základného školstva a predškolských zariadení, ako aj predložený návrh opatrení na zlepšenie súčasného nepriaznivého stavu v smennosti niektorých základných škôl. Rada vyhodnotila priebeh verejných zhromaždení občanov a skladanie účtov poslancov MsNV. Vzala na vedomie organizačné zabezpečenie jarných a letných poľnohospodárskych prác v Jednotnom roľníckom družstve SNP.

8. mája rada MsNV na svojej mimoriadnej schôdzi určila volebné okrsky, b volebné miestnosti a vymenovala zapisovateľov a členov okrskových volebných komisií pre voľby do zákonodarných orgánov, vyhlásené na dni 8. a 9. júna. Ďalej vzala na vedomie informáciu o priebehu príprav volieb v meste

8. mája sa konalo plenárne zasadnutie MsNV. V jeho úvode sa uskutočnili personálne zmeny. Plénum odvolalo z funkcie podpredsedníčky MsNV Ing. Marcelu Zelkovú a z funkcie vedúceho bytového odboru MsNV JUDr. Júliusa Bogdana. Zároveň do fun-

kcie podpredsedu MsNV zvolilo Ing. Petra Karpiša a za vedúcu odboru plánovania MsNV Ing. Marcelu Zelkovú. Dôležitým bodom rokovania bola správa o zabezpečovaní komplexnej starostlivosti o výchovu mladej generácie na území mesta. Správa analyzovala kritickú situáciu v školstve. Chýbajúce triedy v základnom školstve predstavujú štyri základné školy.Poslanci na túto tému rozvinuli bohatú diskusiu, doplnenú návrhmi o dotváraní osobností mladých ľudí prostredníctvom kultúry a športu. Prijaté uznesenie žiada riaditeľa Priemstavu o skrátenie termínu výstavby Základnej školy na Novom meste z októbra 1992 na august 1992. Plénum ďalej schválilo rozpočet hospodárstva MsNV na rok 1990, ktorý predstavuje príjmy celkom 82,6 mil. Kčs, z toho vlastné príjmy 69,3 mil. Kčs, neúčelová dotácia 3,2 mil Kčs, účelová subvencia 2,9 mil. Kčs, výdavky celkom 82,6 mil. Kčs, neinvestičné výdavky 79,7 mil. Kčs, investičné výdavky 2,9 mil. korún.

Svetový výbor pre ochranu židovských svätých miest na Slovensku so sídlom v Izraeli obrátil sa 13. mája so žiadosťou o úpravu židovského cintorína v našom meste. Očakávajú, že sa mesto postará o skromné udržiavanie cintorína, postavenie padlých pomníkov a jednorázové vyčistenie celého areálu tak, aby zodpovedal posvätnému miestu.

Prvým zasadnutím členov okrskových komisií na území mesta sa 15. mája uzatvorila jedna etapa prípravy volieb do zastupiteľských orgánov. Členovia 35. volebných okrskov po vyžrebovaní predsedov a podpredsedov okrskových volebných komisií zložili predsedovi MsNV Ing. Milošovi Součekovi slávnostný sľub.

16. mája sa uskutočnilo zasadnutie zástupcov MsNV a štátneho podniku Slovenské uhoľné bane Prievidza k príprave 8. výročného jarmoku, ktorý bude súčasťou osláv Dňa baníkov a energetikov v dňoch 7. až 9. septembra v priestoroch Stredného odborného učilišťa baníckeho. Jeho organizátori sa usilujú o to, aby poskytol návštevníkom mnoho zábavy i široký sortiment tovaru a výrobkov, hlavne od súkromných podnikateľov.

Druhé stretnutie Slovenskej komisie pre životné prostredie so zástupcami občianskych iniciatív - Verejnosti proti násiliu, Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny a ďalších odborníkov sa uskutočnilo 17. mája. Cieľom stretnutia, na ktorom slovenskú komisiu zastupovala jej prvá podpredsedníčka Ing. Kornélia Rišová, bolo stanoviť spoločný postup pri tvorbe a ochrane životného prostredia v našom meste. V praxi to bude znamenať, že kompetencie v tejto oblasti postupne prechádzajú z vlády na jednotlivé národné výbory, ktoré budú mať za úlohu rozhodovať o tvorbe a ochrane životného prostredia. Slovenská komisia pre životné prostredie v tomto smere prisľúbila účinnú odbornú pomoc, ktorá by mala byť jedným z prvých impulzov na oživenie ekologického vedomia verejnosti.

22. mája sa v športovej hale uskutočnilo stretnutie občanov mesta s ministrom vnútra a životného prostredia SR Vladimírom Mečiarom. Otázky, na ktoré minister odpovedal, boli zamerané na ďalší osud hornej Nitry ako územia s rozvinutým chemickým a banským priemyslom. V súvislosti s útlmovým programom našich baní bolo okrem iného zdôraznené, že je už ny naj-

vyšší čas urobiť prvé konkrétne kroky v zabezpečení náhradnej práce pre ľudí, ktorých sa reštrukturalizácia priamo dotýka.

22 až 25. mája sa uskutočnilo výberové pokračovanie na voľné miesta vedúcich odborov a riaditeľov organizácií riadených MsNV. Po psychologických testoch a overení odbornej pripravenosti na výkon funkcie pred konkurznou komisiou bol za vedúceho odboru bytového hospodárstva vybraný Ing. Ľudovít Machovič, odboru sociálnych vecí, zdravotníctva a pracovných síl PhDr. Zuzana Kľačanská. Novým vedúcim drobnej prevádzkarne sa stal Milan Čunderlík a riaditeľkou Mestského kultúrneho strediska Antónia Bartošová.

Rada MsNV na svojej schôdzke 24. mája vzala na vedomie správu o dosiahnutých výsledkoch a rozpočte MsNV za I. štvrťrok, plán tvorby a použitia doplnkových zdrojov MsNV. Uložila vedúcemu finančného odboru upravovať rozpočet podľa schváleného plánu a v priebehu roka regulovať použitie prostriedkov podľa ich tvorby. V ďalšom bode k správe o situácii v mestskej hromadnej doprave vyslovila nespokojnosť s označovaním autobusov MHD, nepovoleným parkovaním vozidiel ČSAD a vynechávaním spojov mestskej hromadnej dopravy. Rada vzala na vedomie informatívnu správu o zabezpečovaní prípravnej a projektovej dokumentácie základnej technickej vybavenosti individuálnej bytovej výstavby a akcie "Z". Zobrala na vedomie návrh na zrušenie Mestského kultúrneho strediska Gustáva Švéniho a odvolanie jeho riaditeľa Miroslava Uhrína a dňom 31. októbra 1990 zrušila Mestské kultúrne stredisko.

6. júna zasadala dislokačná komisia, ktorej predsedal Ing. Miloš Souček. Hlavným bodom zasadnutia bola problematika nebytových priestorov a ich pridelenie na súkromné podnikanie. Komisia eviduje 110 žiadostí o pridelenie nebytových priestorov, pričom prevládajú ponuky na reštauračné a bufetové služby. Ing. M. Souček informoval členov komisie o nedostatočnej ponuke služieb, ktoré by občania najviac potrebovali. Komisia sa rozhodla určiť Reštauráciám Prievidza termín na začatie prístavby hotela Hviezda. Predmetom rokovania boli aj prízemné byty, ktoré v súčasnosti zaberajú jednotlivé odbory MsNV. Po ich uvoľnení budú byty upravené na bezbariérové a pridelené telesne postihnutým občanom.

Najvýznamnejšou vnútropolitickou udalosťou roka boli voľby do Federálneho zhromaždenia, Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady, ktoré sa uskutočnili 8. a 9. júna. Voľby sa po štyridsiatich rokoch stali veľkou šancou pre naše národy, pre všetkých občanov nášho štátu, ktorí mali potvrdiť nastúpenú cestu k demokracii. Voľby už svojou prípravou boli iné ako po minulé roky. Aj priebeh volieb v našom meste naznačoval vôľu občanov - zúčastniť sa volebného aktu a slobodne sa rozhodnúť. Prekvapila vysoká účasť voličov. Výsledky volieb do Federálneho zhromaždenia, Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady potvrdili predpoklady a sociologické prieskumy. Po zásluhe zvíťazilo Občianske fórum a Verejnosť proti násiliu - občianske hnutia, ktorých kandidáti stáli v novembrových dňoch 1989 na námestiach. V našom meste občania volili nasledovne:

strana-hnutie	SĽ	SN	SNR
Strana slobody	1,7	1,5	2,0

Demokratická strana	4,4	5,4	4,7
ČSS	0,1	0,1	-
HOS	0,1	0,1	-
Verej.proti násiliu	42,0	35,7	31,3
Slobodný blok	0,3	0,4	-
Všeľudová dem. strana	0,1	0,1	0,1
Komunistická strana	15,4	15,6	14,5
Strana poľnoh. vidieka	1,2	1,2	1,6
MKDH	0,2	0,2	0,2
Čs. demokr. fórum	0,1	-	-
Rómovia	0,5	0,6	0,5
Slovenská nár.strana	19,3	22,7	27,5
Kresť. demokr. hnutie	10,6	11,7	12,1
Strana zelených	2,9	3,1	4,2
Hnutie čs. porozumenia	0,3	0,3	0,3
Sociálna demokracia	1,1	1,1	1,1

14. júla sa v lesoparku uskutočnila verejná prísaha príslušníkov Okresnej správy Zboru národnej bezpečnosti. Na slávnostnom akte sa zúčastnil predseda MsNV Ing. Miloš Souček a ďalší funkcionári. Príhovor náčelníka okresnej správy Mjr. JUDr. Jozefa Krajčoviecha neobišiel ani problémy, ktoré príslušníkom sťažujú ich náročnú prácu. Nejde zďaleka len o nedostatočné technické vybavenie, či nedostatok príslušníkov. Príčiny neradostnej bezpečnostnej situácie ovplyvnila amnestia, diskreditácia bezpečnosti a pokles občianskej disciplíny.

Riaditelia a zástupcovia 12 závodov, podnikov a organizácií sa stretli 26. júna na spoločnom zasadnutí s predstaviteľ-

MsNV - Ing. Milošom Součekom, Dr. Jánom Laufom, Ing. Petrom Karpišom a Júliusom Meszášorom. Dôvodom stretnutia boli problémy zimného štadióna, miestnych komunikácií a zastrešenia autobusového nástupišťa. Ing. Souček a Ing. Karpiš informovali o neutešenej finančnej d situácii, keď hrozí odstavenie zimného štadióna, hovorili o katastrofálnom stave ciest a o hrozbe zastavenia stavebných prác na zastrešení autobusového nástupišťa. Zástupcovia podnikov, závodov a organizácií zdôraznili, že ich súčasná zložitá ekonomická situácia neumožňuje pomôcť mestu, hoci snaha tu je.

Rada MsNV, ktorá zasadala 28, júna, prerokovala správy o zabezpečovaní služieb a sociálnej politiky v Kovotexe, TEZAS-e a na Mestskom bytovom podniku. Na programe rokovania bol aj rozbor stavu svojpomocnej výstavby MsNV, ktorý ovplyvňuje neutešená finančná situácia. Preto rada MsNV rozhodla predložiť plénu návrh - s okamžitou platnosťou zastaviť všetky stavby svojpomocnej výstavby MsNV a prostriedky, ktoré sa takto vytvoria do konca roka, použiť na preúčtovanie výdavkov na akcie "Z".

Dôvodov na zvolanie mimoriadneho plenárneho zasadnutia MsNV 29. júna nebolo veľa, ale išlo hlavne o obsadenie funkcie vedúceho bytového odboru. Po odchode Ing. Ľudovíta Machoviča bol plenárnym zasadaním MsNV schválený od 1. júla 1990 do funkcie vedúceho bytového odboru MsNV JUDr. Jozef Hurtiš, ktorý úspešne prešiel konkurzom. Ďalším dôležitým bodom rokovania pléna bol rozbor súčasného stavu svojpomocnej investičnej výstavby MsNV z hľadiska nedostatku finančných prostriedkov. Na pokrytie potrieb stavieb v tejto forme výstavby chýba

dovedna 9,8 milióna korún. Plénum uložilo podpredsedovi MsNV Ing. Petrovi Karpišovi predložiť ďalší návrh postupu realizácie výstavby.

9. júla sa uskutočnilo prvé spoločné rokovanie koaličných partnerov Verejnosti proti násiliu, Kresťansko-demokratického hnutia a Demokratickej strany k problematike komunálnych volieb v meste. Zúčastnení partneri sa dohodli:1. Vytvárať koordinačné rady s paritným zastúpením VPN, KDH a DS. 2. Vynaložiť spoločné úsilie pri výbere kandidátov a pri dosiahnutí zhody tohto spoločného kandidáta podporovať.

Prvé kroky vedúce k spolupráci medzi naším mestom a nemeckým Ibbenbürenom sa začali pred dvoma rokmi. S cieľom dať širší rozmer týmto vzťahom zavítal v dňoch 13. až 15. júla do nášho mesta starosta Ibbenbürenu pán Heinrich Urland s manželkou. Program jeho trojdňovej návštevy bol zameraný na vzájomnú výmenu skúseností týkajúcich sa všetkých oblastí verejného života, poznatkou z fungovania samosprávy, riešenie ekologických problémov a pod. Heinrich Urland s Ing. Milošom Součekom prerokoval ďalšiu spoluprácu v oblasti kultúry a športu. Dotýka sa hlavne pripravovanej návštevy v rámci baníckych dní. Pán starosta si okrem iného prezrel i výrobné družstvo Kryštáľ Valaská Belá a prisľúbil, že nadviaže osobné kontakty s podnikateľmi v Ibbenbürene. Možnosti obchodnej spolupráce sa črtajú aj v oblasti turistického ruchu. Dôležitým výsledkom rokovaní bola obojstranná snaha prehĺbiť doterajšie vzájomné kontakty.

Rada MsNV na svojej schôdzi 19. júla prerokovala správu

o výsledkoch v oblasti sociálnej starostlivosti o rómskych občanov a ich zapájanie do ekonomického života na území mesta. Ďalším bodom rokovania bola správa o postupe prác na výstavbe Kultúrno-spoločenského centra. Rada konštatovala, že doterajší priebeh výstavby je sprevádzaný závažnými nedostatkami, vyplývajúcimi z projektového a dodávateľského zabezpečenia. Je potrebné prehodnotiť pôvodnú koncepciu využitia objektu, so zameraním pre kultúrne podujatia.

Prvým bodom rokovania rady MsNV, ktoré sa konalo 16. augusta, bol dialóg členov rady s delegáciou občanov z časti Necpaly, ktorí nesúhlasia so stavbou domova dôchodcov - penziónu v tejto časti mesta. Na rokovaní bola prítomná aj Oľga Magdinová, zastupujúca odbor sociálnej starostlivosti ONV, ktorá zdôraznovala naliehavosť výstavby penziónu pre našich starých občanov. Ku architektonickej stránke stavby sa vyjadril Ing. arch. Jozef Szalay. Po zvážení celkovej situácie rozhodla rada MsNV, aby sa s výstavbou domova dôchodcov-penziónu predsa začalo. V závere rokovania informoval predseda MsNV Ing. Miloš Souček členov rady o úsilí predstaviteľov mesta získať pre mesto fakultu ekológie, ktorá by mala byť súčasťou tvoriacej sa Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Tradícia Mariánskej púte sa obnovila v tomto roku. 19. augusta sa veriaci z mesta i okolia zhromaždili v areáli cintorína, aby sa zúčastnili na bohoslužbách. O 10. hodine sa pohol sprievod kňazov a miništrantov na čele s biskupom Rudolfom Balážom. Po privítacom akte v.d. pán biskup slúžil s svätú omšu. Na bohoslužbách sa zúčastnilo približne 3000 veriacich.

Na začiatku nového školského roka - 3. septembra - sa podarilo MsNV z plánovaných 22 nových učební pripravených pre základné školy odovzdať 15. Päť učební získala ZŠ ul. Majakovského v SOU baníckom a 4 v rekonštruovanom objekte po internáte Osobitnej internátnej školy na ul. Sama Chalupku, kde boli zároveň umiestnené štyri ročníky prvákov na I. ZŠ ul. S. Chalupku. Okrem toho boli pre ZŠ ul. Majakovského poskytnuté dve učebne v ZŠ Kamianka. Dennú dopravu detí žiackymi spojmi zabezpečuje MsNV. Ďalších 13 tried bude po ukončení adaptačných prác postupne odovzdaných do 1. októbra. Oproti plánu pripravil odbor školstva a kultúry MsNV v spolupráci s vedeniami ZŠ štyri učebne navyše. Po prvýkrát bude v meste do druhej vyučovacej smeny zaradených iba 16 tried oproti 59 triedam v uplynulom školskom roku.

4. septembra sa stretli zástupcovia Miestneho odboru Matice slovenskej, ONV, MsNV, TeZAS-u a autori súsošia Cyrila a Metoda, ktoré sa má v budúcnosti stať ďalšou dominantou mesta. Cieľom stretnutia bol výber najvhodnejšieho miesta na umiestnenie umeleckého diela. Súsošie má stať v parku za budovou kláštora piaristov.

Rada MsNV na svojej schôdzi 6. septembra si vypočula referát predsedu Výboru ľudovej kontroly MsNV Jána Fríza. Najviac nedostatkov bolo zistených v drobných prevádzkach, kde situáciu musel národný výbor riešiť personálnymi zmenami. Výbor ľudovej kontroly od 1. októbra 1990 končí svoju činnosť, nahradí ho nový kontrolný orgán, ktorý by mal mať väčšiu právomoc, aby roky pretrvávajúce problémy boli riešené. Riaditeľ Mestského bytového podniku Ing. Július Vargic doplnil

správu o zabezpečení vykurovacieho obdobia 1990/91 v meste a o stave výstavby tepelného napájača vetvy B-C. Informoval tiež o ukončení prác na výmeníkovej stanici v lokalite Dlhej ulice. Na závažný problém - ohrozenie výstavby vetvy t teplovodu do Bojnív - upozornil predseda MsNV Ing. Niloš Souček. Problém je tým závažnejší, že ohrozuje aj prevádzku nového pavilónu nemocnice v Bojniciach. Na záver zasadnutia hovorili členovia rady okrem iného i o návrhu Miestneho odboru Matice slovenskej o postavení sochy Cyrila a Metoda v našom meste. Najväčším problémom je finančná otázka. Celkové náklady asi 1,5 milióna korún sú v terajšej nepriaznivej situácii MsNV neprijateľné. Preto aj rada MsNV k uvedenému návrhu prijala stanovisko- podieľať sa na vybudovaní sochy podľa finančných možností.

Sponzorom budovaného Kultúrno-spoločenského centra má byť stavebná firma zo Švajčiarska, ktorá sa podieľa aj na financovaní rýchlodráhy z Viedne do Bratislavy. Nové centrum by podľa predbežných rokovaní, ktoré sa konali 12. septembra, malo v konečnej podobe vyzerať ako dvojpodlažná budova - v jej podzemných priestoroch by sa nachádzali garáže a nad nimi by bolo zriadené obchodné alebo hotelové centrum.

17. septembra sa uskutočnilo rokovanie predsedu MsNV Ing. Miloša Součeka s vedením štátneho podniku Stredoslovenské pekárne a cukrárne, závod Prievidza ohľadne poskytnutia finančných prostriedkov na rekonštrukciu terajšej pekárne. O výstavbu novej pekárne v meste totiž prejavil záujem istý juhoslovenský podnikateľ, ktorý by sa do nej chcel pustiť čo najskôr.

Na plenárnom zasadnutí 18. septembra sa poslanci zaoberali správami o činnosti rady MsNV a plnením uznesení ostatného pléna. Hovorili o plnení zásad starostlivosti o starých občanov a rozvoji objektov sociálnej starostlivosti na území mesta, o združovaní finančných prostriedkov v roku 1990 a o zabezpečení komunálnych volieb. O tom, že sociálnu oblasť nemožno zanedbať ani v budúcnosti, svedčí počet dôchodcov v našom meste 8155 a ten sa neustále zvyšuje. Ide najmä o invalidných dôchodcov. Dôležitým bodom rokovania bola správa o združovaní finančných prostriedkov v roku 1990, predpoklady o zámeroch MsNV v budúcom období a informácie o stave realizácie svojpomocnej investičnej výstavby. Keďže problematika združovania finančných prostriedkov a inej svojpomocnej formy na realizáciu vybraných akcií završuje už 22 rok svojej existencie, nadobudnuté skúsenosti ukazujú, že tento prvok hospodárskeho mechanizmu sa v pôsobnosti MsNV vcelku osvedčil. Akým spôsobom sa bude uberať realizácia výstavby a prevádzkovania vybraných stavieb a činností MsNV prostredníctvom združovania finančných prostriedkov, bude v rozhodujúcej miere závisieť od ekonomickej prosperity hospodárskych organizácií.

Od polovice septembra pokračovala iniciatíva MsNV a ONV na zriadení vysokej školy v našom meste. Spočívala hlavne v podiele odboru školstva a kultúry MsNV na prípravných prácach spojených s konštituovením Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a jej Fakulty ekológie v Prievidzi. Okrem toho sa 20. septembra uskutočnilo stretnutie predsedu MsNV Ing. Miloša Součeka, prof. Ing. V. Machu s dekanom Chemicko-technologickej fakulty SVŠT v Bratislave doc. Št. Morávkom.

24. septembra bola v Materskej škole na ul. Veternej otvorená trieda s vyučovaním anglického jazyka lektorom z Colorada /USA/. Do výberovej triedy boli zaradené deti vo veku 5 až 6 rokov, výnimočne od štvrtého roku. Denná anglická konverzácia s lektorom je v rozsahu 4 hodín.

Rokovanie rady MsNV sa konalo 27. septembra. Prvým bodom programu bola správa o stave a páchaní trestnej činnosti a priestupkovosti. Na otázky členov rady odpovedal okresný prokurátor JUDr. Pavol Balay a kpt. JUDr. Vladimír Pacek, zástupca okresného oddelenia Verejnej bezpečnosti. Podľa ich informácií je nárast kriminality v meste o 50 percent. Ide najmä o nárast násilnej trestnej činnosti a krádeží. Najviac problémov spôsobujú recidivisti, medzi ktorými nie sú výnimkou ani 15-krát trestaní. Aj alkohol má svoj podiel na zvyšovaní kriminality. Príčiny sú jasné - pokles morálky, málo príslušníkov VB s nedostatočnou technikou. 70-percentná objasnenosť prípadov je známkou vypätia síl pracovníkov zákona. Ku správe o zabezpečovaní reštauračných služieb v meste hovoril riaditeľ š.p. Reštaurácie Ing. Jozef Mokrý. Členovia rady mali najviac pripomienok ku kvalite služieb. Privatizácia Reštaurácií je v štádiu riešenia.

Na rokovaní rady riaditeľov výrobných a rozpočtových organizácií, ktoré sa uskutočnilo 28. septembra, odznelo viacero naliehavých problémov. Najdôležitejšia bola požiadavka, resp. výzva Ing. Petra Karpiša zástupcom podnikov, aby i v súčasnej zložitej finančnej situácii pomohli mestu hlavne v investičnej výstavbe a v prevádzkovaní zimného štadióna. V oblasti investičnej výstavby poskytli finančnú pomoc vo vý-

ške 500 tisíc korún ENO Zemianske Kostoľany a Okresná správa ciest v Prievidzi. Zástupcovia ďalších prítomných podnikov pomoc prisľúbili.

1. októbra bola ustanovená Mestská volebná komisia, ktorú zastupovali predstavitelia týchto politických strán: Demokratickej strany, koalície Verejnosť proti násiliu - Kresťanosko-demokratické hnutie, Komunistickej strany Slovenska a Strany slobody. Do stanoveného termínu 29. septembra bolo prijatých na zaregistrovanie 5 kandidátov na funkciu primátora, a to za politické strany koalície VPN-KDH, DS a Trend tretieho tisícročia, SNS a jeden nezávislý kandidát. Na celkový počet 40 miest poslancov bolo prijatých na zaregistrovanie dovedna 137 kandidátov, z toho za koalíciu VPN-KDH 40, SNS 21, KSS 35, DS 10, Stranu slobody 16, Stranu zelených 1 a TTT 5, Stranu integrity Rómov 3 koalíciu Liberálna únia + Liberálno-demokratická strana na Slovensku 2 a nezávislí kandidáti 4. Predsedníčkou Mestskej volebnej komisie sa po vylosovaní stala Zlatica Donovalová, ktorá zastupuje Demokratickú stranu a podpredsedom Anton Hrabovský, zastupujúci KSS.

9. októbra sa uskutočnilo verejné zhromaždenie občanov mestskej časti Veľká Lehôtka s fumkcionármi MsNV. Na tomto zhromaždení občania vyjadrili svoj spontánny nesúhlas s navrhovaným umiestnením dočasnej skládky tuhého komunálneho odpadu na už existujúcej skládke Bane Cigeľ v lokalite Plôštiny.

Na mítingu občanov 11. októbra organizovanom ohľadne výstavby Základnej školy na sídlisku Nové mesto, bola zvolená komisia odborníkov, ktorá bude kontrolovať postupy výstavby

školy zo strany Priemstavu tak, aby stavba bola odovzdaná do užívania v septembri 1992.

11. októbra odhalil predseda MsNV Ing. Miloš Souček na budove prievidzského gymnázia pamätnú tabuľu venovanú pamiatke Vavrinca Benedikta Nedožerského, meno ktorého nesie táto škola od roku 1965. Tento vlastenecký akt nasledoval po vedeckom seminári, na ktorom vystúpili poprední slovenskí literárni vedci a historici, zaoberajúci sa životom a dielom V.B. Nedožerského. Autorom vkusnej umeleckej plastiky je akademický maliar Alojz Petráš.

12. októbra sa na svojom pravidelnom zasadnutí stretli členovia rady MsNV, aby prerokovali veľmi širokú paletu otázok, týkajúcich sa takmer všetkých oblastí života v meste. Mimoriadnu pozornosť rada venovala správe o stave prác rozhodujúcich stavieb v meste. V centre pozornosti zostáva doriešenie pitnej vody pre sídlisko Necpaly, dostavby Mestského kultúrneho strediska, Domu nábytku, stavby inžinierskych sietí obchodov a škôl v novobudovaných častiach mesta. Kladne bola hodnotená činnosť Mestského domu detí a mládeže za doterajšie obdobie, vzhľadom na jeho pozitívny vplyv v radoch najmladšej generácie. Zasadnutie schválilo štatút Kultúrneho a spoločenského strediska, ktoré po integrácii začne svoju činnosť 1. novembra 1990.

V kostole piaristov bola 13. októbra milá slávnosť. Banskobystrický biskup Msgr. Rudolf Baláž tu vysvätil na kňazov štyroch mladých mužov, členov rehole piaristov. Vysviacka kňazov bola prvou oficiálnou vysvieckou členov rehole piari-

stov na Slovensku po páde totalitného režimu.

16. októbra sa uskutočnilo rokovanie na úrovni predsedu MsNV Ing. Miloša Součeka s riaditeľmi Motočechny Banská Bystrica a ZVL Kolárovo ohľadne výstavby Mototechny v našom meste, a dodávok malých motocyklov značky Babeta. Predbežne sa dohodlo, že Mototechna s pneuservisom a autoumývarňou by mala byť umiestnená v prízemí viacpodlažných garáží na sídlisku Zapotôčky, s výstavbou ktorých by sa malo začať v budúcom roku.

Miestny odbor Matice slovenskej zorganizoval 24. októbra na Námestí 4. apríla míting občanov na podporu prijatia zákona o slovenskom jazyku tak, ako ho predložila Matica slovenská. Predseda Miestneho odboru MS Ondrej Hubač apeloval na účastníkov mítingu, aby podporili myšlienku prijatia slovenčiny ako úradného jazyka bez výnimky.

Veľkej medzinárodnej pocty sa dostalo nášmu mestu od Svetovej federácie zjednotených miest a obcí so sídlom v Paríži, ktorá 25. októbra udelila mestu Prievidza štatút člena Federácie zjednotených miest a obcí. Ako sa uvádza v dekréte, ktorý podpísal predseda federácie pán Pierre Mauroy, "mesto Prievidza svojou prihláškou vyjadrilo vôľu spolupracovať so všetkými družobnými mestami v prospech rozvoja mieru a zároveň rešpektovať vôľu jedinca a kultúrnu identitu a samostatnosť každého národa. Vítame nového člena Svetovej federácie zjednotených miest a obcí, ďakujeme jeho predstaviteľom za dôveru. Zároveň dúfame, že sa medzi nami rozvinie plodná spolupráca v prospech nášho spoločného cieľa."

Predposledné rokovanie rady MsNV sa konalo 30. októbra. Správy o činnosti prekladali vedúci odborov a dotýkali sa plnenia plánu a rozpočtu MsNV a organizácií ním riadených, zabezpečenia prípravy a projektovej dokumentácie stavieb individuálnej bytovej výstavby a akcie "Z" a možnosti ich realizácie v roku 1991, zabezpečenie úloh štátnej bytovej politiky a plnenia úloh na úseku dislokácie v roku 1990. Rada uložila všetkým vedúcim odborov a riaditeľom organizácií riadených MsNV do 31. decembra 1990 pripraviť podklady pre finančno-administratívne usporiadanie hospodárstva v pôsobnosti MsNV v súvislosti s ukončením činnosti národných výborov. Bytový odbor MsNV sa vo svojej správe zameral na podstatné ukazovatele činnosti. Komunálnych bytov v našom meste je 5 749 z toho počtu národný výbor hospodári s 2347 bytmi. Uchádzačov o komunálne byty neustále pribúda. K 31. septembru bolo na bytovom odbore zaevidovaných 1700 uchádzačov o pridelenie bytu. O návrhu dopravného generelu aglomerácie Prievidza-Bojnice informoval členov rady Ing. Miroslav Bartek z Urbionu Banská Bystrica. Rada vzala na vedomie správu k návrhu dopravného generelu a žiada, aby bol dopracovaný z hľadiska potreby vybudovania cestného obchvatu západným smerom. O príprave a zabezpečení komunálnych volieb informoval členov rady tajomník MsNV dr. Ján Lauf a o štruktúre budúcich orgánov štátnej správy v meste hovoril predseda MsNV Ing. Miloš Souček.

Na jednodňovú pracovnú návštevi medzi baníkov Slovenských uhoľných baní Prievidza zavítal 3. novembra federálny minister hospodárstva Vladimír Dlouhý. Stretnutiu s baníkmi predchádzal rozhovor s generálnym riaditeľom SUB Ing. Augustínom

Machatom, na ktorom riešili zložitú ekonomickú situáciu slovenských baní. Minister Dlouhý na stretnutí s baníkmi vysvetlil predstavy expertov ministerstva i vlády. Povedal, že od 1. januára 1991 s najväčšou pravdepodobnosťou bude rezort riadiť slovenská vláda. Tá rozhodne o ťažbe i perspektívach budúcich rokov. V popoludňajších hodinách sa minister zúčastnil na mítingu s občanmi mesta. I tu odpovedal na početné otázky týkajúce sa aktuálnych problémov hospodárskeho vývoja v najbližšom období.

12. novembra predložilo vedenie Výskumného ústavu pre petrochémiu príslušnej medzinárodnej organizácii návrh na založenie školiaceho strediska pre krajiny strednej a východnej Európy v Prievidzi. Toto stredisko by malo byť zamerané na výchovu špecialistov pre oblasť bezpečnosti v x chemickej výrobe. Návrh sa opiera o viaceré objektívne výhody, ako je geografická poloha mesta, vybavenosť VÚP modernými pracoviskami, široké pracovné kontakty a spolupráce s chemickými podnikmi a ústavmi v mnohých krajinách Európy.

Posledné rokovanie rady MsNV, ktoré sa konalo 20. novembra, otvoril predseda MsNV Ing. Miloš Souček. Vo svojom príhovore poďakoval členom rady za prácu, ktorú vykonávali v ťažkej a zložitej situácii. Zdôraznil, že hoci čoskoro ich činnosť a zodpovednosť preberie mestské zastupiteľstvo, do prvého zasadnutia mestského zastupiteľstva právomoc a povinnosti členov rady trvajú. V prvom bode rokovania informoval vedúci odboru výstavby Ing. Róbert Kati o priebehu výstavby plaveckých bazénov a Ľudovej školy umenia. Správu o príprave obchodných organizácií na vianočný trh predniesol

Ing Miroslav Vanse, ktorý informoval členov rady aj o regulácii vybraných druhov potravinárskeho tovaru a o pracovnom čase v obchodoch pred a počas vianočných sviatkov. V závere rokovania odsúhlasila rada návrh organizačnej štruktúry Kultúrneho a spoločenského strediska.

23. novembra bol v našom meste založený Územný spolok slovenských včelárov dr. Kolomana Novackého. Tajným hlasovaním bol zvolený 9-členný výbor na čele s Ing. Karolom Neuschlom. Obnovený spolok nadviaže na tradície včelárstva v meste, kde do roku 1950 pracovalo ústredie slovenských včelárskych spolkov na čele s dr. Kolomanom Novackým.

Druhá najvýznamnejšia vnútropolitická udalosť tohto roka - komunálne voľby - sa konala 23. a 24. novembra. A hoci sa predvolebná aktivita svojím rozsahom a charakterom výrazne odlišovala od tej, ktorá predchádzala júnovým parlamentným voľbám, a nepriamo signalizovala skúsi apatiu u časti občanov, výsledky a samotný priebeh volieb v našom meste možno hodnotiť pozitívne. Voľby sa uskutočnili v 36 volebným okrskoch, do zoznamu voličov bolo zapísaných 36 149 osôb, volebného aktu sa zúčastnilo 15 381 voličov, ktorí odovzdali 14 548 platných hlasov kandidátom do mestského zastupiteľstva a 14 380 platných hlasov kandidátom na funkciu primátora mesta. Za primátora s počtom hlasov 7 889 bol zvolený Ing. Miloš Souček, Ing. Jaroslav Kapusta získal 3 518 hlasov a Ing. Ján Blahovec získal 973 hlasov. Za poslancov mestského zastupiteľstva boli zvolení: Ing. Ivor Surový /VPN/ 953 hlasov, Ondrej Sokol /SSl/ 873, Mária Križenová /VPN/ 865, Július Urík /KSS/ 732, Ing. Vladimír Krištín /KDH/ 729,

Ing. Martin Huba /SNS/ 1571, Ján Murín /KDH/ 1493, Tibor Tulík /VPN/ 1440, Štefan Gašparík /KDH/ 1139, Marián Beruš /VPN/ 1122, MUDr. Jozef Pistovčák /VPN/ 776, Ing. Jozef Uherek /SNS/ 1136, RNDr. Ľubomír Zámiška /VPN/ 992, Marián Kvet /KDH/ 1385, Dušan Veterník /VPN/ 1345, Dionýz Schützencz /VPN/ 1268, Ján Hanko /KSS/ 1232, Ľubomír Pešl /SNS/ 975, Viliam Brezovský /SNS/ 941, MUDr. Jozef Loja /VPN/ 912, Ing. Rudolf Kocnár /SNS/ 895, Milan Pastierik /SNS/ 878, RNDr. Eugen Svitok /SNS/ 820, RNDr. Ján Ivaničko /VPN/ 795, Ing. Milan Čertík /KDH/ 789, Ing. Jaroslav Kapusta /VPN/ 696, JUDr. Vladimír Vaňo /VPN/ 672, Ing. Peter Karpiš /KDH/ 519, Ing. Ján Mokrý /SNS/ 383, Miroslav Zajac /KDH/ 437, MUDr. Anton Chrenko /VPN/ 1109, Ing. František Krško /SNS/ 942, Peter Vysočány /DS/ 935, Jozef Ugróczy /VPN/ 872, Viera Nedeljaková /VPN/ 829, Ján Zábojník /VPN/ 531, Ing. Vladimír Drozd /SSl/ 492 a Ing. Ján Baran /NEKA/ 382 hlasov.

Vyriešenie sociálnych otázok, ale hlavne dôchodkového zabezpečenia pracovníkov š.p. Slovenské uhoľné bane Prievidza viedlo odborové organizácie tohto štátneho podniku, aby vyhlásili 2. decembra štrajkovú pohotovosť. Totiž iba dobré ekonomické výsledkyv posledných týždňoch umožnili baníkom vyplatiť mzdy a podiely. Baníci však potrebujú okrem dotácií i bankový úver vo výške 182 miliónov korún. Bez neho čoskoro nebudú môcť zabezpečiť normálny chod prác v podzemí. Odborári si preto vyžiadali audienciu u podpredsedu vlády Vladimíra Ondruša, aby mu predložili svoje požiadavky.

Primátor mesta Ing. Miloš Souček sa 5. decembra stretol s manažérom firmy Punkten AG Dr. Ladislavom Hudacom. Na pra-

covnom stretnutí sa hovorilo o možnosti výstavby švédskej priemyselnej dediny v lokalite Prievidza-Juh. Zástupca firmy zdôraznil, že vo vybranej zóne by umiestnili rôzne výrobne a zastupiteľstvá švédskych spoločností. Švédska priemyselná dedina vo svojom prvotnom pláne počítala s 5000 pracovnými miestami.

O prvom zasadnutí mestského zastupiteľstva 7. decembra možno povedať, že sa konalo v slávnostnej atmosfére, aj keď malo pracovný charakter. Ako hostia sa na ňom zúčastnili podpredsedníčka Slovenskej národnej rady Oľga Keltošová a poslanci SNR Dagmar Kmeťová , Jozef Dobrovoľný a Eduard Barány. Správu o komunálnych voľbách v našom meste predniesla Zlatica Donovalová, predsedníčka mestskej volebnej komisie. Výsledkami volieb potvrdila zvolenie Ing. Miloša Součeka za primátora mesta. Ing. Souček pred novozvoleným mestským zastupiteľstvom zložil sľub do rúk JUDr. Júliusa Meszárosa, podpredsedu MsNV. Potom poslanci - 40-členné mestské zastupiteľstvo - zložili sľub do rúk nového primátora. Po skončení slávnostnej časti zasadnutia mestské zastupiteľstvo zvolilo 11-člennú mestskú radu. Jej členmi sa stali: Dušan Veterník, Ing. Kazimír Karpiš, Ing. Jaroslav Kapusta, Jozef Ugróczy, MUDr. Anton Chrenko, Ing. Peter Karpiš, Ing. František Krško, Ing. Marián Huba a RNDr. Eugen Svitok. Okrem mestskej rady bude pri mestskom zastupiteľstve pracovať aj 11 komisií. Pred diskusiou mestské zastupiteľstvo schválilo mestský znak. Z troch alternatív - historický, alebo znak z 50-tych rokov či z roku 1983 - vybrali členovia mestského zastupiteľstva historický, s tým, že odborníci mestský znak

dotvoria po stránke heraldickej a výtvarnej. V diskusii vystúpili Ing. Jaroslav Kapusta, Ing. František Krško, Štefan Gašparík, Oľga Keltošová a Albert Priehoda. Vyjadrili presvedčenie, že každý z členov mestského zastupiteľstva bude pracovať čestne, aby čo najlepšie obstál pred občanmi mesta.

16. decembra sa v zasadačke Jednotného roľníckeho družstva uskutočnilo rozlúčkové stretnutie poslancov, funkcionárov a pracovníkov MsNV pri príležitosti ukončenia činnosti národných výborov. Zákonom č. 369/1990 zb. o obecnom zriadení bol totiž zrušený zákon č. 157/88 Ub. o národných výboroch, a tak dňom 31. decembra 1990 ukončil svoju činnosť Mestský národný výbor.

3. HOSPODÁRSKE POMERY

Slovenské uhoľné bane, štátny podnik Prievidza

Generálnym riaditeľom štátneho podniku Slovenské uhoľné bane sa stal od 1. apríla Ing. Augustín Machata, ktorý vo funkcii nahradil Ing. Antona Kopúna. Nastali i ďalšie organizačné zmeny, a to v súlade s prijatým zákonom o štátnom podniku. Generálne riaditeľstvo š.p. prešlo na organizačnú formu podnikového riaditeľstva a bývalé koncernové podniky sa stali odštepnými závodmi. V roku 1990 išlo doslova o zachovanie existencie slovenského uhoľného baníctva. Základným problémom bolo odbúranie, resp. zastavenie dotácií pre SUB. Preto i pod hrozbou štrajku si slovenskí baníci vymáhali uplatnenie svojich oprávnených požiadaviek, a to riešenie ekonomických otázok, ako i premyslené koncepčné riešenie útlmu ťažby bez

bez ťažkých sociálnych otrasov. Napriek zložitostiam a problémom bol napokon rok v hospodárskom výsledku priaznivý, keď sa dosiahlo zníženie straty o 189 miliónov korún.SUB dovedna vyťažili 4,76 miliónov ton uhlia, z tohto množstva bolo 1,23 mil. ton triedených druhov. V prípravných prácach bolo vyrazených 51 465 bežných metrov banských chodieb. V investičnej výstavbe sa prestavalo viac ako 350 mil. Kčs. Počet pracovníkov Slovenských uhoľných baní bol ku koncu roka 15 100.

Banské stavby, štátny podnik Prievidza

Prebiehajúci proces prechodu na trhovú ekonomiku s výrazným obmedzením priestoru na investovanie a celý komplex sprievodných javov odrazili sa aj na výsledkoch š.p. Banské stavby. Od podniku sa k 1. júlu 1990 odčlenili závody 600 a 900, čím sa narušil vnútorný chod podniku. Napriek týmto skutočnostiam Banské stavby dosiahli výkony v objeme 571 mil. Kčs a celkový zisk 29,5 mil. korún. Na výkonoch sa však odrazila pokračujúca redukcia požiadaviek na stavebné práce, pričom celkový pokles oproti predchádzajúcemu roku bol 150 mil. Kčs. Nepriaznivú finančnú situáciu v podniku zachraňovala vývozná činnosť, ktorá už dlhodobo je veľmi efektívna. Rozšírila sa aj o podzemné stavebné práce nebanské - diaľničný tunel, kanalizačný zberač. K 31. decembru 1990 sa z podniku Banské stavby odčlenil ďalší závod - závod 500.

Priemstav, štátny podnik Prievidza

Štátny podnik Priemstav prešiel značnými organizačnými a štrukturálnymi zmenami, ktoré vyvolali pokles objemu výroby

a zníženie počtu zamestnancov. Podnik realizoval práce v objeme 638 miliónov korún s 3252 pracovníkmi, čo bolo o 632 menej ako v predchádzajúcom roku. Pokles počtu zamestnancov bol spôsobený oddelimitovaním stavebného závodu v Žiari nad Hronom. V priebehu druhého polroka bol vytvorený závod sociálnych služieb, v ktorom boli centralizované všetky služby sociálnej povahy a zároveň vytvorené predpoklady pre jeho privatizáciu. K 31. decembru boli oddelimitované závody dopravno-mechanizačný a stavomontáže, z ktorých vznikli dva samostatné štátne podniky.

Stredoslovenské mliekárne, štátny podnik Prievidza

Zmeny v ekonomike sa výrazne odrazili na výsledkoch tohto závodu, ktorý nesplnil plánované úlohy v nákupe mlieka a vo výrobe tovaru. Pokles výroby spôsobili úpravy cien potravín od 9. júla 1990. Najväčší pokles predaja bol zaznamenaný u všetkých druhov kyslomliečnych výrobkov, okrem jogurtov a jovoniek. Naproti tomu vzrástol predaj smaru kŕmneho v objeme 755 tisíc litrov, čo predstavuje nárast o 31 percent. Závod nakúpil 32,7 milióna litrov mlieka a dosiahol nasledujúce výsledky: čistá produkcia 7,3 mil., trhové dodávky 130 mil. Výrobný sortiment rozšírili o výrobu acidofilného mlieka, zákysanky a bylinkového masla. 2. apríla bol do funkcie riaditeľa závodu menovaný Ing. Štefan Kríko. Nahradil Ing. Rudolfa Žiačeka, ktorý odišiel do starobného dôchodku.

Agrostav, spoločný podnik Prievidza

Činnosť podniku bola zameraná na výstavbu poľnohospodárskych objektov, melioračné a kultivačné práce. Keďže v poľ-

nohospodárstve bol zaznamenaný značný pokles výroby, Agrostav sa zameral aj na práce mimo sektor poľnohospodárstva. V investičnej výstavbe odovzdali do užívania šesť významných objektov, okrem iných:sklad priemyselných hnojív pre Výskumný ústav okrasných a ovocných drevín Bojnice, stáčaciu plochu pre ENO Zemianske Kostoľany, odvodnenie pozemku pre Štátny majetok Zemianske Kostoľany a iné. Počas roka začali práce na ďalších štyroch objektoch. Okrem týchto prác podnik realizoval rôzne práce pod cestné komunikácie, železničné trate ako aj pod rieky, a to v rámci celej republiky. Agrostav dosiahol zisk 1,25 mil. korún. Na začiatku roka sa vzdal funkcie predsedu podniku Ing. Pavel Kušnier a do tejto funkcie bol zvolený Pavel Milata. V dôsledku organizačných zmien bolo uvoľnených 7 technicko-hospodárskych pracovníkov. Ďalších päť pracovníkov odišlo z podniku na základe dohody.

Stredoslovenské pekárne a cukrárne, š.p. Prievidza

Výrobný program závodu sa v podstate nezmenil. Závod zásobuje spotrebiteľský trh základnými potravinárskymi jednotkami - chlebom a pečivom. Zmeny sú len v sortimente, čo podmieňuje hlavne surovinová základňa, prípadne odbytové možnosti. V rámci inovácie vyrobili závin z bieleho maku a pečivo s použitím sojamixu. Závod dosiahol zisk 4,2 milióne Kčs a všetky rozhodujúce ukazovatele - čistá produkcia, dodávky do trhových fondov, podiel surovinových nákladov a produktivita práce - splnil. Nesplnená bola len výroba tovaru, kde zaznamenali pokles o 306 tisíc korún. Príčinou poklesu bolo zvýšenie cien výrobkov v júli 1990 a tým aj zní-

ženie odbytu.

Strojárne, štátny podnik Prievidza

Strojárne Prievidza vznikli 1. júla 1990 odčlenením od š.p. Banské stavby. Strojárne začali realizovať nový výrobný program - výroba strojov a zariadení pre drevospracujúci priemysel na vývoz, hlavne do Nemecka. Napriek tomu najväčší podiel na výrobe mali: stroje 29,4 %, náhradné diely 21 % a oceľové konštrukcie Baums 14,4 %. Od svojho vzniku vyrobili Strojárne tovar v objeme 42,2 mil. Kčs, hrubá výroba predstavovala 40,7 mil. korún, pričom zisk dosiahli 4,5 milióna Kčs. Tieto výsledky dosiahol podnkik so 464 pracovníkmi.

Tesla, štátny podnik Prievidza

Hlavné ukazovatele podniku, ktorý od 1. júla 1990 sa stal štátnym podnikom, boli splnené a majú nasledovné hodnoty: výroba toveru 385 mil. Kčs, odbyt celkom 386 mil. Kčs, výkony 419 mil. Kčs, náklady 372 mil. Kčs a zisk 26,6 mil. korún. Sortiment výroby bol poznačený nepriaznivou situáciou v zásobovaní materiálom a oneskoreným nábehom nových výrobkov do sériovej výroby. Výroba farebných televíznych prijímačon presiahla plánované úlohy vo výrobe o 3 934 kusov. Plán odbytu bol splnený na 112 percent, tiež aj dodávky do trhových fondov boli splnené. Podnik realizoval vývoz svojich výrobkov v celkovej hodnote 12,7 mil. Kčs, predovšetkým do ZSSR, teplomery do Poľska a Iránu. V podniku pracovalo 619 zamestnancov, čo je o 95 osôb viacej ako v predchádzajúcom roku.

Severoslovenské lesy, odštepný závod Prievidza

Odštepný závod vyvíjal svoju činnosť na výmere 45 tisíc hektárov lesnej pôdy. Územie sa členilo na sedem lesných správ a db dve správy s celozávodnou pôsobnosťou. Pracovníci lesného závodu vyťažili približne 86 300 metrov kubických drevnej hmoty a dodali hlavne drevospracujúcemu priemyslu 91 000 metrov kubických dreva. Zároveň zalesnili 473 hektárov plochy odokrytej ťažbou a vo výchove mladín vykonali prerezávku na výmere 1000 hektárov. Čistá produkcia predstavovala 42,5 mil. Kčs, hospodársky výsledok - čistý zisk bol 4,5 mil. Kčs. 5. apríla došlo k zmene vo funkcii riaditeľa, ktorým sa stal Ing. Vladimír Drozd.

Mäsový priemysel, štátny podnik Prievidza

1. júla 1990 sa podnik odčlenil od Mäsového priemyslu,š.p. Bratislava. Riaditeľom š.p. Mäsový priemysel sa stal Ing.Jozef Horn, ktorého 15. októbra 1990 vymenil MVDr. Jozef Šmýkal. 360 pracovníkov podniku realizovalo nasledovný výrobný program: porážka jatočných zvierat, rozrábka mäsa, mäsová výroba, výroba tepelne neopracovaných výrobkov a výroba konzerv. Za druhý polrok dosiahli čistú produkciu 13,5 mil. Kčs, výroba toveru predstavovala 533 mil. Kčs a zisk 2 milióny korún.

Okresný stavebný podnik, štátny podnik Prievidza

Hoci zníženie stavebných investícií pocítil aj tento štátny podnik, výrazne sa to neprejavilo na jeho výkonoch. Základná stavebná výroba predstavuje objem 103,5 milióna Kčs, výkony celkom 112,3 mil. Kčs a zisk 9,4 mil. korún. Finančná

situácia podniku bola vcelku priaznivá, aj keď v priebehu roka vzrástli pohľadávky na 2,1 mil. Kčs z titulu platobnej neschopnosti mnohých odberateľov. Rozhodujúcim ťažiskom plnenia úloh boli práce na dokončovaných stavbách. Spolu bolo dokončených a odovzdaných 16 investičných stavieb. Medzi najväčšie patrila stavba 32 bytových jednotiek v Nedožeroch-Brezanoch. V rámci stavieb akcie "Z" boli prerušené práce na Ľudovej škole umenia v Prievidzi pre nedostatok finančných prostriedkov. Počas roka bolo začatých 15 nových investičných akcií, z toho 11 stavieb miestnych komunikácií pre jednotlivé obce a mestá. V Okresnom stavebnom podniku pracovalo 615 pracovníkov.

Stredoslovenské konzervárne a liehovary, š.p. závod Carpathia

Odbyt výrobkov závodu Carpathia bol v priebehu roka poznačený celkovou premenou nášho hospodárstva na trhový mechanizmus. Z toho dôvodu poklesol záujem o niektoré výrobky, hlavne sterilizované polievky, džúsy a bujóny. Zvýšenie cien potravinárskych výrobkov sa prejavilo v raste nákladov. To všetko sa odrazilo i na plnení hlavných ukazovateľov plánu, ktoré neboli splnené. Výroba tovaru predstavuje objem 239 mil. Kčs, hrubá výroba 237,6 mil. Kčs.

Pivovary a sladovne, š.p. Martin, sódovkáreň Prievidza

Prievidzská sódovkáreň zásobuje nealkoholickými nápojmi obchodnú sieť okresu. Špičková kapacita strojného zariadenia je 9000 fliaš za hodinu. Sódovkáreň zamestnáva 65 pracovníkov, ktorí vyrábali 18 druhov limonád a dosiahli výrobu

toveru v objeme 18 miliónov korún.

Tatra nábytok, š.p. Pravenec, závod Prievidza

Závod zabezpečoval výrobu vďaka zvýšenému úsiliu pracovného kolektívu, pretože v priebehu roka nebol dostatok drevných a dokončujúcich materiálov. Po zabezpečení náhradného riešenia vo výrobe museli pracovníci odpracovať predĺžené a mimoriadne smeny. Inovovali výrobu u sedacích súprav Rovná a postelí Viera. Závod na vnútornom trhu realizoval tovar v objeme 92,3 mil. korún. V závode pracovalo 245 ľudí.

Závody 29. augusta, š.p. Partizánske, závod Prievidza

Výrobný program závodu predstavovala výroba dámskej, pánskej a v značnej miere i chlapčenskej obuvi. Závod vyrobil 1 426 000 párov obuvi, a tak dosiahol objem výroby 256 mil. Kčs a hospodársky výsledok 43,9 mil. korún. Na úlohách závodu sa podieľalo 1000 pracovníkov.

Výrobné družstvo Úsvit, prevádzka Prievidza

Výrobný program prevádzky bol zameraný na brúsenie olovnatého kryštáľu. Prevádzka zamestnávala 43 pracovníkov,prevažne invalidných občanov. Úlohy v oblasti plánu, redukovaných výkonov a objemu výroby si prevádzka plnila rovnomerne. Výkony predstavujú objem 7,7 mil. Kčs, redukované výkony 6,1 mil. Kčs, dodávky do trhových fondov 7,3 mil. Kčs a zisk 2,1 mil. korún.

4. DOPRAVA A SPOJE

Československá automobilová doprava,š.p. Prievidza

Závod zabezpečoval základné služby pre cestujúcu verejnosť. Pre zlepšenie týchto služieb bola v závode zriadená dopravná kancelária BANBY TOUR. V osobnej doprave závod prepravil 40,6 milióna osôb, pričom bolo ubehnutých 12 mil. kilometrov. Vozový park pozostával z 552 vozových jednotiek, z toho bolo 208 autobusov, 203 nákladných vozidiel. V závode pracovalo 947 zamestnancov. Od 1. mája 1990 bol do funkcie riaditeľa závodu zvolený Ing. Marián Sokol, ktorý vystriedal Jána Ištvána.

ČSD, železničná stanica Prievidza

Oblasť hospodárskej činnosti železníc bola poznamenaná výrazným poklesom výkonov hlavne v nákladnej doprave. Podstatne sa znížili požiadavky prepravcov na nákladku železničných vozňov. Zvýšenie cien nafty malo za následok zvýšenie prepravného a od 1. septembra 1990 došlo k zvýšeniu aj tarify osobnej prepravy na dvojnásobok. V plnení hospodárskych úloh dosiahla železnica priaznivé výsledky, keď plán nákladky bol splnený na 106 percent. Spolu bolo naložených 32 169 vozňov s hmotnosťou 728 tisíc ton, vyložených bolo 30 tisíc vagónov s hmotnosťou 570 tisíc ton. V osobnej preprave bolo predaných 1 074 000 cestovných lístkov v hodnote 4,4 mil. Kčs. Priemerný počet pracovníkov železničnej stanice bol 268.

Okresná správa spojov Prievidza

Na Okresnej správe spojov /OKSS/ pracovalo 555 pracovní-

kov, ktorí zabezpečovali spojové služby na 34 poštách, 2 poštových strediskách a 36 stánkoch PNS. Pri plnení rozhodujúcich ukazovateľov zabezpečili splnenie plánovaného zisku na 102 percent, čo predstavuje objem 41,8 mil. Kčs. Prírastok telefónnych staníc predstavuje 1063 ks, čím vzrástol stav telefónnych staníc na 23 720. Bytových telefónnych staníc bolo zriadených 809 a konečný stav je 9268. Počet hovorov uskutočnených automaticky je 42,7 mil. Kčs, čo je oproti predchádzajúcemu roku o 2,9 mil. hovorov viacej. V poštovej prevádzke zaznamenali pokles podaných balíkov o 3322, nárast poštových poukážok o 53 073. Počet prípadov sústredeného inkasa vrzástol o jedno percento a počet vyinkasovaných súm o 3,1 %. V PNS v predplatnom bolo doručených 10,4 mil. kusov výtlačkov a maloobchodný obrat predstavoval 44,5 mil. Kčs. Riaditeľom Okresnej správy spojov bol Ing. Ján Leporis.

5. OBCHOD A SLUŽBY

Zdroj, š.p. Banská Bystrica, odštepný závod Prievidza

Plnenie úloh závodu a výsledky hospodárenia v podstatnej miere ovplyvňoval vnútropolitický a ekonomický vývoj v našom štáte. Pohyb cien, najmä zvýšenie cien potravín k 9. júlu 1990 a s tým súvisiace panické nákupy spotrebiteľov sa odrazili na vysokom raste maloobchodného obratu, ktorý bol realizovaný vo výške 700 mil. Kčs. Celkový maloobchodný obrat vzrástol oproti minulému roku o 73,1 mil. Kčs, z toho obrat maloobchodných predajní o 69,6 mil. Kčs. Podobný vojo mal aj veľkoobchodný obrat. Realizovaný bol vo výške 723 mil. Kčs, čím bol prekročený plán o 46 mil. korún. Závod vyprodukoval zisk 39

mil. Kčs a pracovalo v ňom 937 zamestnancov.

Jednota, spotrebné družstvo Prievidza

Jednota zabezpečovala obchodnú a výrobnú činnosť. Okrem domácich výrobcov a dodávateľov mala obchodné styky aj s družstevnou organizáciou v Pásztó a Szalgotarján v Maďarskej republike, ďalej v Gdansku a v ZSSR, ktoré obohacovali sortiment obchodného tovaru. Družstvo dosiahlo nasledovné výsledky: Maloobchodný obrat 790 mil. Kčs, potravinárska výroba 8 mil. Kčs, investičná výstavba 13,2 mil. Kčs, výkony a výnosy spolu 109 mil. Kčs, zisk 18,6 mil. korún. V rámci privatizácie odovzdali do ekonomického prenájmu tri prevádzkové jednotky. 21. apríla 1990 bolo zvolané zhromaždenie delegátov Jednoty, na ktorom sa uskutočnila voľba predsedu družstva. Stal sa ním Ing. Stanislav Paulík.

Zelenina, štátny podnik Prievidza

Prievidzský závod zabezpečuje veľkoobchodnú činnosť s ovocím a zeleninou, doplnkovým tovarom potravinárskeho charakteru a doplnkového tovaru záhradkárskeho charakteru. Pritom zásobuje 31 vlastných predajní, 94 veľkoodberateľov, 282 odberových miest Zdroja, Jednoty a Reštaurácií. Veľkoobchodný obrat bol zaznamenaný vo výške 79,3 mil. Kčs, maloobchodný obrat dosiahol 65,1 mil. Kčs. Úžitková skladová plocha predstavuje 5274 metrov štvorcových. V zásobovaní ovocím a zeleninou z domácej produkcie nemá veľkoobchodný sklad monopolné postavenie. Vzhľadom k špecifickým podmienkam - ekologické problémy - sa v okrese pestuje 4295 ton zemiakov, 320 ton zeleniny, ostatný objem je prisúvaný z južných okresov. V zá-

sobovení ovocím z dovozu má veľkoobchodný sklad zatiaľ monopol, hoci už v tomto období sa na trhu objavujú i dovozové produkty od súkromných podnikateľov. V závode pracovalo 157 zamestnancov.

Reštaurácie, štátny podnik Prievidza

Reštaurácie dosiahli nasledovné výsledky: maloobchodný obrat 163 mil. Kčs, výkony celkom 644 mil. Kčs, bilančný zisk 3,8 mil. Kčs. Počas roka bola na území mesta odovzdaná prevádzkareň Grill Bar, otvorená bola i nová reštaurácia Lúky na sídlisku Zapotôčky.

Mestský bytový podnik, štátny podnik Prievidza

Organizácia mala v správe 242 domov so 7 101 nájomnými jednotkami, veľké i blokové výmenníkové stanice, primárne a sekundárne rozvody a plynové kotolne. Služby zabezpečovalo 258 pracovníkov. Na úseku opráv boli uskutočnené práce v hodnote 25,3 mil. korún. Na úseku údržby domového a bytového fondu boli urobené opravy balkónov, rekonštrukcia fasád, výmena bytových jadier, zateplovanie bytových stien, opravy výťahov a ďalšie práce. Na úseku tepelných zariadení sa uskutočnila rekonštrukcia dvoch výmenníkových staníc na Dlhej ulici, oboch kotolní na tuhé palivo na sídlisku Žabník, blokových výmenníkových staníc v piatich objektoch na sídlisku Píly, rekonštrukcia rozvodov tepla na sídlisku Píly a na Dlhej ulici. 4. januára bola odstavená kotoľňa č.6 na sídlisku Kopanice a 12. decembra kotoľňa č. 4 na sídlisku Stred v súvislosti s pripojením vetvy B-C tepelného napájača. Pri výstavbe vet-

vy B-C bolo prestavených 11,6 mil. Kčs. V spolupráci s Okresným stavebným bytovým družstvom sa pokračovalo pri zavádzaní systémov pre príjem satelitnej televízie, ktorý už je spustený na sídliskách Dlhá ulica, Mládeže, Stred, Žabník, Jesenského ulica, Nové mesto, Zapotôčky, časť sídliska Píly a Kopanice. Mestský bytový podnik zabezpečuje zásobovanie teplom pre obyvateľstvo a organizácie. V roku 1990 bolo vyrobených 240 tisíc GJ tepla a z ENO Zemianske Kostoľany bolo nakúpených 993 tisíc GJ tepla. Podnik dosiahol zisk 1,7 mil. korún, pričom plánované tržby boli prekročené o 8 miliónov Kčs a dosiahli sumu 47, 2 milióna Kčs. Plánované náklady bolo prekročené o 7 miliónov a dosiahli čiastku 47,4 mil. korún.

Okresná správa ciest Prievidza

Organizácia zabezpečovala správu, údržbu a opravy ciest v dĺžke 289 kilometrov a údržbu a opravy miestnych komunikácií v celkovej dĺžke 515 km. Hlavné ukazovatele plánu boli splnené: investície spolu 1,3 mil. Kčs, investičné náklady 23,5 mil. Kčs, príjmy 436 tisíc Kčs. Zimnú údržbu ciest zabezpečovala organizácia s celkovými nákladmi 2,7 mil. korún. Vo veľkých opravách sa realizovala druhá etapa prístupovej komunikácie Nové mesto-Prievidza, kde urobili práce v objeme 4,1 milióna korún. V rámci súvislých opráv boli realizované akcie za 4,6 mil. korún.

Technické a záhradnícke služby Prievidza

Všetky základné služby dotýkajúce sa obnovy a údržby verejnej zelene, verejného osvetlenia, údržby miestnych komunikácií a čistenia mesta zabezpečoval TEZAS s 21o pracovník-

mi. Výdavky na miestne komunikácie boli čerpané vo výške 3 mil. Kčs. Boli použité predovšetkým na opravu a údržbu chodníkov a cestných komunikácií a budovanie nových chodníkov, napríklad chodníky na sídlisku z Zapotôčky, na ul. Gorkého, ul. Savina, príjazdové komunikácie na individuálnu bytovú výstavbu Kopanice, rekonštrukcia tržnice na sídlisku Píly, autobusová zastávka pri Štátnych lesoch, príjazdová komunikácia a úprava potoka v Malej Lehôtke a ďalšie. Pracovníci TEZAS-u zabezpečovali čistenie mesta tromi cisternami a tromi zametacími vozidlami. Organizácia zabezpečovala odvoz domového komunálneho odpadu celkom z 12 611 litrov kontajnerov a 5 135 kuka nádob. V roku 1990 vymenili 120 kusov kontajnerov a 60 ks kuka nádob. Okrem toho zabezpečovali pravidelný odvoz 40 ks veľkoobjemových kontajnerov rozmiestnených na území mesta. Pracovníci TEZAS-u udržiavali verejnú zeleň s celkovou plochou 181 hektárov. Dovedna bolo pokosených 356 hektárov trávnikov, čím sa vytvorila hodnota 1,2 mil. Kčs. Škody na verejnej zeleni predstavovali 194 tisíc korún, z toho hodnota odcudzených ihličín pred vianočnými sviatkami dosiahla takmer 90 tisíc korún. Prírastok novej zelene predstavuje 5 hektárov. Vybudovaných bolo 7 nových detských ihrísk a osadených 56 kusov nových zariadení. Na 13 ihriskách s pevným povrchom boli osadené basketbalové konštrukcie, takže na území mesta bolo dovedna 18 basketbalových ihrísk. TEZAS spravovali spolu 3 525 svietidiel. Dĺžka siete verejného osvetlenia bola 2 mil. KWh v celkovom náklade 820 tisíc korún. Škody na verejnom osvetlení predstavujú 80 tisíc Kčs. Na území mesta boli prevádzkované dve tržnice a dve trhoviská. Na tržnici v starom meste bolo k dispozícii 56 ks predajných stolov a na tržnici Píly 48 ks krytých stolov. V roku 1990

sa začala investičná akcia na rozšírenie cintorína o vedľajšiu parcelu v celkovej výmere štyri hektáre.

Kovotex, štátny podnik Prievidza

Ročný plán zisku splnil podnik na 104 percent s prekročením o 144 tisíc Kčs. Veľmi dobré výsledky dosiahol sektor textil, kde sa vyprodukoval zisk vo výške 277 tisíc korún, kým v predchádzajúcom roku bol tento úsek stratový. Stratu spôsobovali predovšetkým: zákazkové krajčírstvo, z toho dôvodu podnik v prvom polroku zrušil štyri stratové prevádzky: pánske zákazkové šitie v Prievidzi a Novákoch a dámske zákazkové šitie odevov v Prievidzi a Zemianskych Kostoľanoch. Tržby od obyvateľstva za služby splnil podnik na 108 percent s prekročením o 1,1 mil. Kčs. Priaznivé plnenie tohto záväzného ukazovateľa ovplyvnili zákazkové krajčírstva čiastkou 665 tisíc Kčs a montáž ústredného kúrenia čiastkou 355 000 korún. Dodávky do trhových fondov podnik splnil na 103 percent, čo je prekročenie o 746 tisíc Kčs. V podniku pracovalo 500 zamestnancov.

6. ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNE POMERY

Komplexnú zdravotnícku starostlivosť o občanov mesta poskytovali tieto zdravotnícke zariadenia: nemocnica v Bojniciach - nemocnica II. typu, poliklinika na sídlisku Píly, územné obvodné zdravotné stredisko na sídlisku Kopanice, detské oddelenie polikliniky, tuberkulózne oddelenie, zubné oddelenie, závodné zdravotné strediská a dorastoví lekári. Všetky zdravotnícke zariadenia boli pod správou Okresného

ústavu národného zdravia, ktoré evidovalo dovedna 362 lekárskych miest, z toho v nemocnici v Bojniciach bolo 89 lekárskych miest, v ambulanciach na území mesta 236 miest a v Okresnej hygienickej stanici pracovalo 11 lekárov. Počet lekárskych miest prepočítaný na 10 000 obyvateľov bol 17 a počet obyvateľov pripadajúci na jedno lekárske miesto 385. OÚNZ evidoval spolu 853 postelí, z toho v nemocnici bolo 706. Táto nemocnica prijala dovedna 16 156 pacientov. V ambulanciách na území mesta bolo vyšetrených 17 159 pacientov. Preventívnych vyšetrení sa urobilo spolu 5 896. V Okresnej hygienickej stanici pracovalo 11 lekárov. Snahou lekárenskej služby bolo zabezpečiť lekárensku starostlivosť v štyroch lekárňach. O osvetu sa staralo oddelenie zdravotnej výchovy. Sociálnu starostlivosť pre telesne a mentálne postihnuté deti, deti vyžadujúce zvýšenú starostlivosť, pre prestárlych občanov a dôchodcov poskytovali tieto zariadenia: Dom-penzión dôchodcov na ul. Ľuda Ondrejova, Stanica opatrovateľskej služby pre deti, Ústav pre mentálne postihnuté deti, osobitná materská škola a osobitná škola internátna.

7. ŠKOLSTVO

Starostlivosť o výchovu detí predškolského veku na území mesta sa uskutočňuje prostredníctvom 27 zariadení. Ich sieť tvorí 21 detských jaslí a 24 materských škôl, z toho sú tri samostatné detské jasle, 18 spoločných jaslí s materskou školou a 4 samostatné materské školy. Na sídlisku Kopanice je šesť predškolských zariadení. Ich kapacita je naplnená a počty detí majú klesajúcu tendenciu. Sídlisko Píly má 6 zariadení s využitou kapacitou aj deťmi so sídlisk Zapotôč-

ky a Nové mesto. Pre tieto dve sídliská je dlhodobo charakteristický nedostatok miest. Posledné jasle a materská škola boli na sídlisku Zapotôčky odovzdané v roku 1984. Podiel detí zaradených do materských škôl mesta predstavuje z celkovej 3 až 6-ročnej populácie 91 percent. Vystupuje tu problém preplnenosti tried, keď z 2 688 detí až 114 prekračuje projektované kapacity. Počet súčasne zaradených 719 detí v detských jasliach presahuje určené kapacity iba o 34. K 1. septembru nastúpilo do 9 základných škôl v meste 8 893 žiakov a do Ľudovej školy umenia 864. Od výstavby poslednej ZŠ na ul. Majakovského v roku 1985 pribudlo v meste 640 žiakov. Priemerný ročný prírastok žiakov za poslednú dobu je 147. Počet učební k 1. septembru poklesol z 238 na 220, aj keď odbor školstva a kultúry vlastnými opatreniami a adaptáciou rozšíril počet tried o deväť. Počet tried v tomto školskom roku je 302, čo je o 82 menej oproti projektovanému stavu. Chýbajúci rozdiel predstavuje 4 základné školy. Dôsledok tohto stavu sa prejavuje v 19-percentnej smennosti vyučovania. Pomalým tempom postupuje výstavba ZŠ na sídlisku Nové mesto, a to i napriek prísľubu Priemstavu, že stavbu odovzdá s ročným predstihom - v októbri 1992. Zaostáva tiež prístavba dvoch pavilónov na ZŠ ul. Energetikov s 12 triedami s nákladom 10 mil. Kčs. Na území mesta bolo 9 stredných škôl, stredných odborných učilíšť a učňovských škôl, v ktorých študovalo 4 387 žiakov.

8. KULTÚRA

Kultúrne a spoločenské stredisko

Od 1. novembra 1990 začalo na území mesta pôsobiť Kultúrne a spoločenské stredisko, ktoré vzniklo integráciou

dvoch kultúrnych zariadení, a to Mestského kultúrneho strediska Gustáva Švéniho a Združeného klubu. V novovybudovanom zariadení pracovalo 50 zamestnancov. Stredisko bude zabezpečovať úlohy v oblasti vytvárania a uspokojovania potrieb a záujmov obyvateľov mesta na úsekoch vzdelávania a výchovy, tvorby a realizácie kultúrnych programov, činnosti kín a záujmových umeleckých kolektívov

Mestské kultúrne stredisko Gustáva Švéniho

Až do integrácie dvoch kultúrnych zariadení plnilo stredisko významnú funkciu v oblasti kultúrno-spoločenského života mesta. Aj v tomto kultúrnom zariadení došlo k niektorým personálnym zmenám. Na základe výsledkov konkurzného konania došlo k 1. 6. k zmene vo funkcii riaditeľa. Do čela zariadenia nastúpila Antónia Bertošová. V januári 1990 získalo stredisko priestory v budove bývalého Okresného výboru Komunistickej strany Slovenska, ktoré začalo využívať na zabezpečovanie činnosti na úseku mimoškolskej výchovy a vzdelávania.Na vylepšenie finančnej situácie začalo MsKS vykonávať i hospodársku činnosť v oblasti polygrafie, propagácie, videozáznamov a pod. So snahou obsiahnuť rozdielne vekové a sociálne skupiny obyvateľov mesta sa uskutočnilo vzdelávanie a mnoho spoločenských podujatí pre dôchodcov, ženy, učňovskú aj stredoškolskú mládež. Na úseku spoločenského života sa uskutočnilo 5 spoločenských zábav pri rockovej i ľudovej hudbe, koncerty vážnej hudby. Činnosť strediska bola orientovaná i na prácu 12 kolektívov záujmovo-umeleckej činnosti a ľudovej hudby, v ktorých pracovalo 216 členov. Mestské kultúrne stredisko venovalo veľkú pozornosť organizovaniu kurzov.Okrem

tradičných jazykových kurzov to boli praktické kurzy, ale aj semináre, školenia pre pracovníkov podnikov, závodov, inštitúcií a súkromných podnikateľov. Filmové predstavenia sa premietali v dvoch kinách, pričom Kino Dom osvety bolo z technických príčin 31. októbra uzavreté. Budova Kina Baník bola tiež v nevyhovujúcom stave - narušená statika časti budovy. Celkove sa v kinách uskutočnilo 652 predstavení. Návštevnosť dosiahla 75 871 divákov.

Združený klub kultúry

Aj Združený klub kultúry až do integrácie plnil svoje poslanie vyplývajúce zo štatútu kultúrneho zariadenia. V období od januára do 31. októbra pracovníci ZK zabezpečovali vystúpenia 48 profesionálnych programov, ktoré videlo spolu 22 tisíc divákov. Okrem tohto zabezpečovali kultúrno-spoločenskú činnosť zameraním na odborové organizácie. Divadelný súbor A-kategórie pracoval na inscenácii hry Bohuša Kovačeviča Balkánsky špión, s ktorou sa úspešne predstavil na divadelnej prehliadke v Handlovej. Pri ZK pracovali niektoré vyspelé hudobné súbory, predovšetkým Spojený dychový orchester, ktorý odohral 119 produkcií. Z okresného festivalu dychových súborov Eliášova Prievidza si odniesol prvé miesto a na celoslovenskej prehliadke Pádivého Trenčín získal druhé miesto. Úspešne si počínal aj malý dychový orchester Hornonitrianka, hudobná skupina Seniori, country skupina Fúzači, Organové trio a ďalšie.

Okresná knižnica Prievidza

Uznesením Rady ONV dňa 13. júla bol schválený Štatút Okres-

nej knižnice v Prievidzi, ktorý rešpektuje úlohy a poslanie knižnice v nových spoločenských podmienkach. Novému obsahovému zameraniu práce zodpovedá aj organizačná štruktúra knižnice. V centre mesta pracuje ústredná požičovňa na Záhradníckej ulici. Má samostatné oddelenie pre deti a mládež do 14 rokov a oddelenie pre dospelých. Pre obyvateľov mesta sústredených v sídliskových aglomeráciách zabezpečuje služby sieť pobočiek okresnej knižnice. V súčasnej organizačnej štruktúre má knižnica osem pobočiek. Okresná knižnica evidovala dovedna 14 871 čitateľov, z toho detí do 14 rokov bolo 7 432. Čitatelia si vypožičali 385 891 zväzkov kníh a časopisov, z toho spoločenskovedná literatúra predstavovala 178 000 zväzkov. Z celkového počtu knižničného fondu 212 844 pripadalo na jedného obyvateľa mesta 4,06 zv. kníh, na jedného čitateľa to bolo 17 zv. Z počtu obyvateľov bolo čitateľmi okresnej knižnice 23 percent. Na jedného obyvateľa pripadlo 6,5 výpožičiek a na jedného čitateľa to bolo 27,5 výpožičiek. Okresná knižnica pripravila spolu 261 kolektívnych podujatí.

Hornonitrianske múzeum Prievidza

Úsilie pracovníkov Hornonitrianskeho múzea bolo zamerané na skvalitňovanie a rozširovanie doterajších činností na všetkých úsekoch. Pozornosť bola venovaná úprave pracovných a výstavných priestorov vo vyčlenenej časti kláštora piaristov, ale aj presťahovaniu muzeálnych zbierok z Múzea Bojnice do depozitárov Hornonitrianskeho múzea v kaštieli v Diviackej Novej Vsi. Múzeum uskutočnilo revíziu všetkých prírodovedných zbierok so zameraním predovšetkým na geológiu. Fyzická revízia zbierok prírodovedného úseku bola zrealizovaná

do konca roka. Akvizičná činnosť sa uskutočňovala formou vlastného zberu, darom alebo nákupom. Múzeum získalo dovedna 1 677 kusov muzeálnych predmetov. Pripravilo štyri rozsiahle výstavy, ktoré širokú verejnosť upútali. Išlo o výstavu Z ľudového interiéru, ktorá obsahovala ukážky ľudového nábytku a bytových doplnkov. Prierez tvorbou ľudového umelca Jozefa Lenharta sa tiež stretol s ohlasom u divákov. Životu a dielu M.R. Štefánika bola venovaná ďalšia výstava a napokon to bola predajná výstava pod názvom Radostné Vianoce, na ktorej boli sústredené drobné predmety ľudových umelcov z hornej Nitry s vianočnou tematikou. V prednáškovej činnosti sa odborní pracovníci múzea orientovali na: chránené a ohrozené živočíchy, prírodu hornej Nitry, dejiny Bojníc a ďalšie témy. V roku 1990 vyšiel Vlastivedný zborník Horná Nitra č.14 a do tlače bol zaradený Vlastivedný zborník Horná Nitra č. 15. Vyšla aj publikácia Príroda horného Ponitria. V múzeu pracovalo 28 pracovníkov.

9. OBYVATEĽSTVO

V roku 1990 žilo v našom meste 53 629 trvale prihlásených občanov. Prechodné bydlisko tu malo 1952 osôb. Počas roka sa do mesta prisťahovalo 1028 osôb a vysťahovalo sa 1 203 osôb. Z celkobého počtu obyvateľov bolo 26 685 mužov a 26 944 žien. Počas roka sa narodilo 897 detí a zomrelo 307 občanov. Uskutočnilo sa 283 sobášov a 143 rozvodov.

10. JUBILEÁ

25. decembra sa vzácneho životného jubilea - 95 rokov - dožil občan nášho mesta, ľudový umelec Ondrej Sklenka. Narodil sa v rodine cestára na Pohroní. V roku 1912 sa stal železničiarom a v službách železníc zostal aj po vzniku ČSR. Pracoval ako telegrafista, osobný pokladník, výpravca vlakov a správca stanice. Po dosiahnutí dôchodkového veku pracoval ešte 7 rokov. Odchod do dôchodku znamená v živote Ondreja Sklenku skutočný prelom. Ako 74-ročný zahľadel sa na neživé drevo a vytušil v ňom krásu. Sám si zhotovil nástroje a z klátov dreva začal tvoriť len tak pre vlastné ptešenie. Vo svojich drevených figúrkach oživoval profesie, ktoré majú dnes miesto už len v spomienkach starých ľudí -práčka na potoku, trepačky ľanu, hrabačky, bubeník, hlásnik, kosec a iné. Postupne z rúk majstra Sklenku vyšlo približne 800 drevených sošiek, ktoré získali uznanie medzi odborníkmi i laickou verejnosťou. Jeho práce boli vydavované na mnohých výstavách doma i za hranicami. Diela Ondreja Sklenku sú v múzeách v Bojniciach, Martine, Slovenskej národnej galérii, Rakúsku, Holandsku, Dánsku, Nemecku a v ďalších krajinách.

Medzi významných národovcov a ochrancov práv Slovákov v zahraničí patril aj Viliam Kóňa. Narodil sa v Prievidzi 15.júna 1920. V našom meste vyštudoval gymnázium a na bratislavskej univerzite začal študovať právo. Študent, ktorý sa verejne hlásil ku kresťanstvu, presvedčený národovec nemal u nás možnosť štúdium dokončiť. Pokračoval v ňom po emigrácii na právnickej fakulte v Ríme a dokončil ho v Madride. Ako práv-

nik odišiel do Ameriky. V Chicagu spolu s krajankou Martou Mištinovou, s ktorou sa neskôr oženil, študoval knihovedu na Roosveltovej univerzite. Knihoveda sa stala nielen záľubou, ale aj láskou tohto zanieteného vedca. Jeho vymenovanie za riaditeľa univerzitnej knižnice a neskôr i za riaditeľa archívu na Rusch University a Rusch Presbyterian St. Luhes Medical Centre bolo iba logickým uznaním jeho vysokých odborných kvalít. Z univerzitnej knižnice vytvoril stredisko medzinárodnej spolupráce, kam chodili knihovníci a vedci z Japonska, Indie, Argentíny a ďalších krajín. Viliam Kóňa je autorom mnohých bibliografií a článkov. Prednášal na sympóziách a konferenciách, ale aj na fakulte knihovníckych vied. Jeho meno sa často objavovalo na stránkach slovenskej tlače v USA - Slovákovi, Literárnom almanachu Jednoty a iných.Písal úvahy, články, kritiky, básne, ale aj krátke humoristické poviedky. Horlivo sa zapájal do slovenských organizácií - Svetový kongres Slovákov, Slovenská liga v Amerike, Slovenský ústav v Ríme, Združenie slovenských katolíkov a iné. Jeho návrh na vytvorenie Komisie slovenského dedičstva v rámci Svetového kongresu Slovákov, prijatý v roku 1987, je konkrétnym návodom na rozvíjanie národného života a povedomia Slovákov žijúcich mimo našej vlasti. Revolučných zmien v rodnej zemi sa Viliam Kóňa dožil v ďalekom svete. Krátko po revolúcii umrel 9. decembra 1989.

V tomto roku uplynulo 60 rokov od otvorenia novej budovy reálneho gymnázia, ktorá sa stala jednou z najvýznamnejších stavieb v našom meste. Budovu odovzdali do užívania začiatkom školského roka 1930/32. Obecné zastupiteľstvo mesta sa 1. má-

je 1923 uznieslo, že daruje štátu pozemok pre novostavbu reálneho gymnázia. Na stavbu prispeli tieto obce: Prievidza 30 tisíc korún, Handlová 20 tisíc, Nemecké Pravno 10 tisíc korún. Ministerstvo verejných prác zadalo vypracovať plány novostavby, ktorá mala stáť 4 milióny korún, Ing. arch. Františkovi Fialovi z Prahy. Na základe vypísanej verejnej súťaže boli hlavné a niektoré remeselnícke práce zadané firme Alojz Engliš z Prievidze. So stavbou sa začalo začiatkom marca a 17. júna 1928 sa konala slávnosť kladenia základného kameňa. Do konca roku 1928 bola stavba pod strechou, v roku 1929 sa realizovali rôzne remeselnícke práce a v prvej polovici 1930 bolo už gymnázium hotové. Slávnosť otvorenia novostavby gymnázia sa konala 1. júna 1930 za prítomnosti mnohých zástupcov ministerstva, úradov, firiem a hostí. Pre Prievidžanov to bola historická udalosť - v novej budove gymnázia videli symbol nášho národného oslobodenia.

11. ŠPORT

7. januára na mimoriadnom zasadnutí výboru Telovýchovnej jednoty Baník Prievidza bola vyslovená nedôvera výboru futbalového oddielu Baníka a následne bol výbor odvolaný. Do čela prievidzského Baníka bol zvolený päťčlenný akčný výbor, ktorého hlavným poslaním bolo pripraviť podkladové materiály na členskú schôdzu, ktorá 16. januára rozhodla o ďalšom postupe pri riadení prievidzského futbalu. Predsedom nového výboru futbalového oddielu sa stal Ing. Peter Bezák, tajomníkom Ján Opálený.

Na tradičnom podujatí Najlepší športovci okresu Prievidza,

ktoré sa uskutočnilo 16. januára v športovej hale, si v prvej desiatke jednotlivcov našli svoje miesto aj športovci z prievidzských klubov: Ing. Peter Jančura, basketbalista BC, Jarmila Benediková, basketbalistka Agrostavu, Eva Konečná, volejbalistka Stavbára Priemstav, Miroslav Oršula,atlét Baníka, Jozef Švajlenka, zápasník Baníka a JUDr. Karol Varga, basketbalista BC. Medzi športovými kolektívmi sa na prvom mieste umiestnilo družstvo Baníka Cigeľ.

Klub BC Prievidza zorganizoval 23. februára v športovej hale basketbalový maratón pre neregistrovaných hráčov. V základnej skupine odohralo 23 mužstiev v priebehu jedného dňa 33 zápasov. Následne na to sa uskutočnil finálový turnaj, ktorý určil konečné poradie: 1. BC Potôň, 2. BC Učňani, 3. BC Mičuda.

V dňoch 26. až 29. júla sa v športovej hale uskutočnil 5. ročník Grand Prix ČSFR v oboch štýloch zápasenia. Na troch žinenkách sa predstavilo približne 200 borcov z 19 krajín, okrem iných i z USA a Kanady. Samotné podujatie však skončilo menším škandálom. Pred jeho finálovými súbojmi totiž zasadal výkonný výbor Československého zväzu zápasenia, ktorý pre určité "finančné" transakcie pozastavil činnosť reprezentačnému trénerovi Mikulášovi Timkovi z Prievidze. Následne reprezentanti - voľnoštýlisti podporili trénera a odmietli nastúpiť na finálové súboje. Z tohto dôvodu sa neuskutočnilo osem z 28 finálových zápasov.

Mladší dorastenci BC pod vedením Rudolfa Slíža boli v uply-

nulej basketbalovej sezóne najúspešnejším kolektívom BC.Dorastenci vo svojej kategórii získali už 5 majstrovských titulov a ten šiesty mali na dosah na majstrovstvách ČSFR,ktoré sa 18. júna konali v Banskej Bystrici. Cestu k titulu im zahatali hráči Slavoja Praha Vyšehrad, ktorým podľahli 54:56.

Na 14. ročníku cyklistických pretekov o Cenu Tatra nábytku na okruhu sídliska Žabník, ktorý sa konal 20. júna, sa zišlo 180 pretekárov. Hlavnú cenu získal Kurt Konrád zo ZŤS Dubnica.

Jozefa Lohyňu, odchovanca prievidzského zápasenia, ktorý na septembrových majstrovstvách v Tókiu vybojoval zlatú medailu majstra sveta, prijali 2. októbra zástupcovia štátnej správy a predstavitelia mesta. Na stretnutí Jozef Lohyňa prevzal z rúk predsedu ONV Čestné uznanie Rady ONV ako výraz vďaky za dlhoročnú, veľmi úspešnú reprezentáciu prievidzského zápasenia.

4, novembra sa v športovej hale konalo exhibičné vystúpenie reprezentantov ČSFR po majstrovstvách sveta v kulturistike. V programe sa predstavila i čerstvá majsterka sveta Zuzana Kořínková a ďalší úspešní kulturisti, ako Alois Pek, Štefan Orosz, Pavel Grolmus, Marián Prekop a Roman Vrábeľ. Po prvýkrát v ČSFR vôbec sa predstavili aj aktéri amerického profesionálneho športu free styl.

Prvoligoví basketbalisti BC Prievidza absolvovali v dňoch 7. až 21. novembra svoj historický zájazd po USA. Počas dvojtýždňového turné odohrali sedem stretnutí so silnými ameri-

ckými univerzitými celkami, a všetky prehrali.

V závere roka vznikol v našom meste Slovenský klub netradičných športov. Ide o organizáciu, ktorej stanovy schválilo Ministerstvo vnútra a životného prostredia SR a jej úlohou je rozvoj netradičných športov, ako ringo, lakros, korftbal, softbal, strateboard a iné.

o o o

V bohatej histórii nášho mesta je zaznamenaných mnoho prelomových udalostí, ktoré ovplyvnili ďalší vývoj Prievidze. Rok 1990 sa svojimi politickými a spoločenskými zmenami, ktoré v rozhodujúcej miere položili základy demokracie v našom štáte, iste zaradí medzi historické medzníky, ktoré budú určovať dianie v meste a ovplyvnia život jeho občanov. Všetky udalosti, akokoľvek dynamické a mnohokrát podmienené atmosférou doby, sa udiali bez sociálnych otrasov, obetí či nepokojov a zúčastňovala sa ich rozhodujúca časť občanov nášho mesta.

V Prievidzi
1. novembra 1994

Zápis spracoval:

Mgr. Ondrej ČILIAK
kronikár mesta Prievidza